EL:POBLE:CATALÀ

:: :: REDACCIÓ I ADMINISTRACIO :: ::
SANTA AGNA 19, PRAL. TELEFON 4258

ANY XIV :: NUMERO 4312 :-: :-: BARCELONA, DIMARTS, 6 DE FEBRER DE 1917 :-: :-: UN NUMERO 5 CENTIMS

:: :: IMPRENTA I ESTEREOTIPIA :: ::
:: CARRER EST, 16 TELEFON 2298 ::

Els drets de les nacionalitats

Un toc de somatent

Fa díes que's ve parlant dels drets de les nacionalitats i de que sobre aquesta base deuría assentar-se la futura pau europea; i és aquesta una qüestió que ens interessa tant als fills de Catalunya, que trovem estrany en gran manera que no siguin més generals els comentaris que sobre aquest punt es fassin, no sols des de les planes dels nostres periódics anomenats nacionalistes, sinó des de la tribuna de totes les associacions o agrupaments d'homes que es vesteixen i s'honoren algunes vegades amb el dictat d'autonomistes.

Els drets de les nacionalitats, qui pot negar-los? Ningú deu haver-hi que ho pugui fer en justicia, peró poden ésser mólts els que ho fassin injustament. I no sols negar-los, sinó trepitjar-los o anular-los, que encara és pitjor.

Tots els beligerants, des del principi de la guerra, han vingut parlant de donar una més ample llibertat a les petites nacionalitats que, absorvides unes, o denominades moral i materialment altres, segueixen conservant encara el segell étnic de la seva personalitat o treballen pel séu regoneixement mondial.

Aquestes declaracions que s'han anat succeint amb més freqüencia durant aquests últims mesos, han tingut, quasi es pot dir, una sanció oficial, amb el Missatge endressat pel President dels Estats Units al Senat d'aquella gran República, un dels documents més humans, més serens i de més alta concepció política moderna que han vist la llum des de que va esclatar la guerra a Europa.

En ell s'han dit coses tant lapidaries com les següents, que són una afirmació, una solidificació perpètua del nostre credo nacionalista: «NO POT HAVER-HI PAU QUE NO REGONEGUI, QUE NO ACCEPTI EL PRINCIPI DE QUE'L PODER DELS GOVERNS EMANA DEL CONSENTIMENT DELS QUE SON GOVERNATS, I QUE NO EXISTEIX ENLLOC CAP DRET PER PASSAR DE MÁ I DE SOBIRÁ A SOBIRÁ ALS POBLES, COM SI AQUESTS FOSSIN UNA MERCADERIA QUALSEVOL».

Peró deixem al gran Wilson per un moment i al ministre austro-hungar que també, amb motiu del referit Missatge, ha tractat del punt concret del regoneixement de les petites nacionalitats, i parlem de la nostra, del cas de Catalunya, de la nostra ben amada nació catalana.

Mai, com ara, haviem estat tant frec a frec de que pogués ésser una efectiva realitat la nostra aspiració nacionalista; peró és necessari no encegar-nos amb la ilusió que els fets mondials ens posen devant dels ulls, i convé serenar-nos i analitzar. Mirada en conjunt, sembla perfecta, sublim... peró, pensem-hi, i, sobretot, parlem-ne.

El que de moment sembla complaure les nostres més falagueres aspiracions, si hi posem esment, se converteix en un perill, en una exposició greu de perdre-ho tot.

No hi ha prou en que ens posem a considerar còm i qui ha de cuidar del regoneixement de les petites nacionalitats; quins requisits serán exigits pel tal regoneixement, etz., etz. En quin concepte figurará Espanya en el futur concert de les nacionalitats, en el que en podriem dir federació de nacions en projecte? Desapareixerá en la projectada federació el nom d'Espanya, perque figurin en ella Castella i Lleó, Andalucía i Catalunya, Galicia i Navarra; i desapareixerá també Italia, perque sorgeixin de nou el Piamont i la Lombardía, les Sicilies, els Estats Pontificis, etz.? Se disoldrá l'Imperi Alemany, per donar valor i relleu als grans ducats i regnes que el constitueixen actualment?

En quina forma anem a presentar-nos els autonomistes o nacionalistes de Catalunya a la Confederació internacional, i còm deixarem garantits la nostra llibertat i el nostre dret a la vida independent?

Si avui protestem de la abusiva absorció del poder central, còm podrem ressistir el que passará si la futura Confederació de la Pau adopta el sistema de «conglomerats», istil Austria-Hongria?

En què pararán les nostres aspiracions descentralistes, aquest despertar de Galicia i Biscaya, de la mateixa Castella? De què ens haurán servit als catalans els seixanta anys de renaixement si hem de caure d'aquesta feta al no rès que representaría la nostra absorció pel Congrés universal de la Pau?

En la referida conferencia tenim el gran perill els catalans. Peró, què fem per prevenir-lo? Convé que toquem fort a sometent. Quelcom de mólt estimat per nosaltres perilla. «Ara és l'hora, Catalans», com diu la cançó nostra.

JOSEPH ALEMANY I BORRÁS

L'incautació dels vaixells mercants

Els vocals socialistes que figuren en la Junta Central de subsistencies han presentat al séu Comité executiu una interessantíssima moció demanant reiteradament que l'Estat s'incauti de les naus mercants de matrícula espanyola.

El document dels companys Mariano García Cortés i Matías Gómez Latorre té una alta valua económica que el fa mólt remarcable i digne d'ésser estudiat per tots els homes que es preocupen seriosament del «statu quo» deplorabilissim d'Espanya.

Els fets que s'han precipitat brutalment sobre nosaltres donen més relleu encara al conciencíós treball dels comentats vocals, i les paraules d'En Romanones sobre l'aplicació inminent del segur marítim per compte de l'Estat, al llevar la oportunitat política al document no li resten una engruna tant sols del séu noble esperit patriótic lliberal ni de la sana voluntat i clara intel·ligencia en que allí han estat donades les solucions trascendental que tant bé s'aparellen amb la essencia de la doctrina socialista.

A continuació, ens complauem en donar íntegrament el texte de la moció de referencia:

«A poco de constituirse la Junta propusimos que el problema de los transportes se abordara inmediatamente después del de los carbones.

Luego, en otros momentos incidentalmente hemos expresado el deseo de que la Junta tratara esa questión, pues siempre estimamos necesario procurar la pronta solución del conflicto de tráfico presentado en nuestro país, y cuyas gravísimas repercusiones afectan, no solo a la distribución de los productos, sino también a la carestía de las subsistencias y a la vida de la industria.

Más de una vez estuvimos a punto de provocar nosotros el debate de este asunto en el seno de la Junta, y nos contuvo el temor de que nuestra iniciativa diera lugar a discusiones ajenas a lo que es materia primitiva de la Junta y el mòvil que determina nuestra actitud.

Pero hoy las circunstancias pueden màs que esos temores, y ya que no lo hacen otros vocales de la Junta más autorizados planteamos el debate nosotros con esta moción.

***

Desde que empezó la guerra europea el tráfico nacional se hace con grandes dificultades. Estas dificultades han ido ganando en cantidad e intensidad, a medida que la guerra se ha desarrollado, y en los presentes instantes provocan cotidianas y cada dia más enérgicas protestas de los muchos legítimos intereses que resultan lesionados por la forma como el tráfico se efectúa.

Arrancan estas dificultades, en primer lugar, de la venta de buques que ha sufrido el comercio de cabotaje. Lo proclaman multitud de testimonios, tales como las manifestaciones de los hulleros asturianos, que antes hacían por mar el transporte de casi todo el carbón de aquella cuenca minera; la afirmación de los representantes de las Compañías ferroviarias, que de repente se han hallado con tan grandes demandas de transportes que para atenderlas debidamente necesitarán adquirir en plazo brevísimo 6.000 o más vagones de carga; las cifras de recaudación de dichas Compañías, que en el pasado año crecieron sus ingresos brutos en más de 40 millones de pesetas en concepto de transporte de mercancías, y mil testimonios más que sería prolijo enumerar, entre otras razones, perque, de tan conocidas, casi son del dominio público.

Siendo esto una de las causas del mal es lógico que pretendemos buscar la solución restableciendo el cabotaje en las condiciones que exigen las necesidades nacionales, cuya satisfacción debe ser, en las actuales circunstancias, la ley suprema que oriente y regule la conducta de todos.

Pero, puestos a resolver el problema, es preciso no detenerse: la cuestión no radica sólo en las anormalidades y entorpecimientos que la merma de buques de cabotaje ocasiona; está también en la carestía de los fletes y en la forma deficiente cómo los navieros explotan su industria.

***

Los 4.500,000 toneladas de la marina mercante alemana que permanece encerrada en los puertos de su pais y en los de Estados neutrales; los otros 4.500,000 de los barcos hundidos por efecto de la guerra submarina y de la explosión de minas, el aumento de tráfico de América y Rusía a Europa por las mayores importaciones de los paises aliados; el crecido precio del carbón, la subida de los materiales de construcciones navales y de seguros son factores que han contribuido a la elevación del coste de los fletes.

Sin embargo, la carestía de éstos sería mucho menor si la codicia de los navieros no fuera tanta. Esta codicia, el afán de aprovechar en provecho personal, egoistamente, las trágicas circunstancias en que la guerra ha colocado la industria de transporte marítimo, es el factor que más ha influido en la formación de las abusivas tarifas de fletes que al presente se aplican en nuestro pais.

Podríamos aportar aquí relación de las tarifas que se aplicaban antes de la guerra y de las que ahora rigen. Bástenos decir que el aumento operado en el precio de los fletes oscila entre un 300 y un 500 por 100 según las líneas.

Y buena es también consignar que los navieros españoles, que explotan la navegación de altura, cobran fletes un 200 y un 300 por 100 más elevados a las mercaderías que exportan de España que a las que importan, lo que, como es consiguiente, daña enormemente al consumidor español, que es quien, en definitiva, paga estos insoportables excesos al adquirir la mercancía. ¡A este consumidor que ha dado a los navieros, desde 1908, por virtud de la ley de Comunicaciones marítimas, más de 150 millones de pesetas, gracias a las que a gunos de ellos pudieron conservar la propiedad de sus naves!

El aumento de flete encarece el precio de la mercancía, no sólo de la importada o que que pueda importarse, sino de la similar producida en el país, pues el productor nacional aprovecha este mayor coste del producto extranjero para fijar un precio más elevado al suyo. Ejemplo bien elocuente de lo que decimos lo suministran el carbón y el azúcar.

Perjudica igualmente al industrial porque le encarece las primeras materias con que trabaja.

Por lo tanto, procede que los fletes sean reducidos en todo lo que les hicieron aumentar la codicia de los navieros.

***

Hemos dicho antes que los buques españoles en manos de sus actuales dueños no rinden la utilidad social que hay derecho a esperar de ellos.

Es el nuestro un juicio que nos ha sugerido la lectura de las estadísticas de comercio exterior que publica la Dirección de Aduanas. Según estos documentos oficiales. la marina mercante nacional importó a España i exportó de España mucho menor cantidad de mercancía que la marina extranjera, no sòlo en absoluto, sino relativamente, y no sólo antes de la guerra, sino durante la guerra.

Redroduciremos algunos datos que corroboran la certeza de nuestros asertos:

Importación

AÑOS	Toneladas importadas en buques españoles	Toneladas importadas en buques extranjeros
1909 - 1913 (promedio)	1.724.141	2.966.892
1913	2.274.071	3.511.846
1914	2.077.514	3.278.614
1915	1.814.269	2.005.974
1916 (once meses)	1.767.819	1.770.845

Exportación

AÑOS	Toneladas exportadas en buques españoles.	Toneladas exportadas en buques extranjeros.
1909 1913 (promedio)	4.009.916	9.616.767
1913	4.596.409	10.274.666
1914	3.579.695	7.560.110
1915	3.577.877	5.685.604
1916	3.496.035	6.479.019

Una simple ojeada por las cifras que acabamos de exponer—todas ellas oficiales, lo repetimos— evidencia que la mayor parte del comercio exterior español lo hacen navíos extranjeros. Con ser esto importante, aun lo es más este otro dato: el de que los navieros extranjeros hacen ese mayor comercio empleando muchos menos barcos y menos tonelaje que los españoles.

Es decir, con mucho menos capital, el naviero extranjero realiza un mayor negocio que el naviero nacional, lo cual acredita en aquél mayor capacidad industrial, y confirma la afirmación nuestra de que la marina mercante española puede rendir mayores utilidades de las que en la actualidad proporciona.

Veamos los datos que fundamentan nuestros juicios:

Importación

En buques españoles:

AÑOS	Número de buques empleados en el transporte	Su tonelaje
1909 1913 (promedio)	6.620	5.702.354
1913	7.179	6.443.439
1914	6.466	5.935.495
1915	5.964	5.522.958
1916 (once meses)	4.162	4.102.084

En buques extranjeros:

AÑOS	Número de buques empleados en el transporte	Su tonelaje
1909 1913 (promedio)	4.348	4.448.095
1913	4.937	5.406.666
1914	4.125	4.550.959
1915	2.501	2.550.060
1916 (once meses)	1.656	1.554.200

Exportación

En buques epañoles:

AÑOS	Número de buques empleados en el transporte	Su tonelaje
1909 1913 (promedio)	8.340	7.141.028
1913	9.428	7.985.781
1914	8.679	7.009.939
1915	9.311	7.341.444
1916 (once meses)	7.408	6.632.381

En buques extranjeros:

AÑOS	Número de buques empleados en el transporte	Su tonelaje
1909--1913 (promedio)	8.221	10.362.221
1913	8.131	11.257.525
1914	6.335	8.561.428
1915	4.437	5.278.439
1916 (once meses)	4.367	4.964.654

Cotejando las cifras del tonelaje de los buques españoles y extranjeros con las de la carga que han importado y exportado resulta que la carga conducida por unos y otros buques guarda, en relación con su tonelaje, las siguientes proporciones:

En la importación

Proporción por 100 de carga conducida en relación con su tonelaje

AÑOS	Buques españoles	Buques extranjeros
1909 1913 (promedio)	30	66
1913	34	64
1914	35	72
1915	31	79
1916 (once meses)	43	112

En la exportación

AÑOS	Buques españoles	Buques extranjeros
1909--1913	56	92
1913	57	93
1914	51	88
1915	48	107
1916	52	130

Resulta, por consiguiente, de los datos expuestos que los buques españoles llegan a España a menos de media carga y salen casi en la misma forma. Y si a esto se agrega los barcos que entran y salen en lastre llegamos a la conclusión de que en el régimen actual de explotación de la marina mercante ésta rinde apenas la mitad de la utilidad que debiera rendir.

Creemos que un régimen que unificase la explotación de la marina mercante nacional y las necesidades de los importadores y exportadores permitiría organizar la industria en forma que permitiera extender grandemente su campo de acción y reducir el coste de los fletes.

Paso obligado para llegar a ese régimen es, a nuestro juicio, la incautación por el Estado de la flota mercante española.

***

Hubiéramos propuesto la incautación sin haber llegado a la guerra a los términos de abusivo rigor en que la han puesto los beligerantes; mas la última nota de los imperios centrales, anunciando como van a practicar el bloqueo en lo sucesivo, suministra un nuevo y poderoso motivo para adoptar la solución que proponemos.

El bloqueo decretado por los aliados privó a nuestro comercio de más de 450.000 millones de pesetas; el que ahora tratan de llevar a efecto los imperios centrales puede mermarlo en más de 1.300. El perjuicio que estos bloqueos, en particular el último, causan a España salta a la vista.

La incautación de la flota por el Estado y su explotación con miras al interés público puede no neutralizar, pero sí paliar en gran parte los gravísimos daños que produce el actual estado de cosas. Al amparo de este régimen de explotación cabe reducir los fletes al precio de coste, y esta rebaja, en muchos casos, ofrece un margen de economía que permitirá importar de paises neutrales generos que hasta ahora vinieron de paises beligerantes, y buscar en estos mercados para productos que antes vedíamos en aquellos.

Además; del mismo modo que la codicia de los navieros provocó un desplazamiento del comercio de cabotaje hacia el transporte férroviario puede producirse, ateniendo a las conveniencias generales del país, un desplazamiento a la inversa; es decir, del tráfico ferroviario al marítimo.

De esta suerte, los ferrocarriles podrían destinar grandes cantidades de material para conducir a la frontera francesa bastantes productos que eran exportados por mar, lo cual, como es consiguiente, aminoraría las pérdidas que los bloqueos acordados por los países en lucha ocasionan a la industria y a la agricultura españolas.

***

En consecuencia de todo lo expuesto, sometemos a la Junta central de Subsistencias las proposiciones que siguen:

Primera. Que se acuerde proponer al Gobierno, en armonía con lo dispuesto por la ley de Subsistencias, la incautación de la flota mercante.

Segunda. Que se acuerde proponer al Gobierno reduzca el precio de los fletes a la cantidad que cueste estrictamente la prestación del servicio de transportes.

Tercera. Que se acuerde proponer al Gobierno que, con la mayor urgencia, se estudie un plan de distribución de productos que permita intensificar el cabotaje, a fin de que se pueda emplear la mayor cantidad posible de material ferroviario en exportar a Francia y a los países a ella inmediatos y con quien mantenga comunicación mercancías que ahora se enviaban por la vía marítima; y

Cuarta. Que se acuerde proponer al Gobierno que gestione con el Gobierno francés la organización y regularización del tráfico con su país, y, si es posible, con Italia, Suiza e Inglaterra.

Madrid, 2 de febrero de 1917.

Marlano GARCIA CORTÉS
Matías GÓMEZ LATORRE

Comentari de la guerra

Expectació i expectativa

L'entrada en joc dels Estats Units en el conflicte mundial, malgrat es redueixi la seva acció a una pressió econòmica solament, i el perill inminent de perdre la neutralitat en que's troben els altres paissos neutrals—Espanya entre ells—produeix una expectació no sospitada, una alarma, una inquietut justificadíssimes. El guant llençat per Alemanya a la faç de totes les nacions no pot restar impune... Hi ha qui deu recullir-lo, per a salvar el dret i la honor de tots... Peró hi ha qui no pot recullir-lo sense perill de trencar-se els ossos al ajupir-se, o sense perill de que al anar a fer el gest, li escapi el mantell de purpurina llampant que amagava una ossamenta podrida.

Espasa de dos talls ès la que s'ofereix a certs paissos neutrals per a que es defensin. Si el qui l'ha d'esgrimir no és molt hàbil o no osca el tall per on es pot ferir, les conseqüencies del combat poden ésser fatalíssimes. El combat és de gegants tant en el terreny militar com en el diplomàtic. Que poden fer-hi els pigmeus? I qué poden fer-hi quan aqueixos pigmeus s'abroguen una representació que no tenen? Aquí de les habilitats cabriolesques de certs homes que's diuen homes d'Estat als qui la sort afavoreix tant que el mateix vent que empeny en bonança llurs negocis financiers llença la nau del Estat que condueixen pels més terribles esculls.

***

No altre és la raó que aviva la expectació de tots els qui per la sort d'aqueixa nau de l'Estat s'interessen: nau mil voltes reparada i apedaçada, nau que ha naufragat un sens fi de vegades per les mars tempestuoses de la política i que encara es manté a flor d'aigua per prodigi. Per les mars neutralistes, aquesta nau restaba oblidada i esquerdant-se i podrint-se. Per les mars intervencionistes, aquesta nau es reforçaría, s'aquitranaría, rebría força i braó per a ressistir encara un xic més. I ara dieu-nos, catalans amics que us la contempleu: amb quins ulls us la mireu? Que si encara voleu que aital carcassa rónega i inútil segueixi flotant com una reliquia de les antigues explendors marines, certament desitjareu que faci entre les altres naus un bon paper i simuli que encara sap vetllar pel prestigi del gallaret que hi ha penjat en sos màstils... Mes si considereu que ja, en aquests temps dels formosos vaixells, les naus d'aquest genre són inútils i estorbadores, bé us donareu per feliços que segueixin pudrint-se en les diques neutrals, «ni envidiosa ni enviadada», on a no trigar no ha d'ésser sinó una desferra...

Mes vosaltres que ens oiu sou tripulants d'aqueixa nau i vosaltres teniu vitalitat i força, i teniu drets que reivindicar, tant, més nobles i arrelats que els que vol ropresentar el gallaret del màstil rònec... No, no us hi deixeu dur, en la nau. Peró aneu vosaltres, per vostre propri esforç, a les mars intervencionistes, que allavors no correreu perill d'enforzar-vos i si torneù vencedors, no será el prestigi del barco, «l'honor del carro», lo que haureu defensat, sinó vostra existencia com a poble, com a nació,—no la vostra categoría de remat al servei de quatre magnats, sinó la vostre categoría d'homes lliures.

***

Home expectant, medita. I pensa en tú mateix tant com en tos germans. I pensa com i per qui, en definitiva, has de lluitar, si és que a lluita volen enmenar-te. I àrmet. Armet de les nobles armes de la teva conciencia i de la teva raó, de les armes mai vençudes de la justicia i de la equitat. No siguis bé de remat. Sigues, primer, cabra muntanyosa. Miret en el mirall d'aqueix poble alemany, orb a l'ambició de sos dirigents, i avui degollat pels butxins de casa seva. I no et deixis dur per entussiasmes d'altri —entussiasmes falsos d'aqueixos mateixos que han reprimit els teus, quan tu t'has deixat dur per tes simpaties... Estigues en l'espectativa, català que llegeixis i reflexiona: quan de Madrid te cantaven les excel·lencies del militarisme alemany, qué feres? Si ara de Madrid te demanen per a abatre aquest mateix militarisme nefast, que farás? —Jo et vaig jutjar conscient i noble llavors, car saberes despreciar als qui per ton amor a França t'escarniren.— Jo espero que també t'hauré de jutjar noble i conscient si per cas sabs despreciar l'escarni que al damunt te pot caure per l'amor de tu mateix.

X.

Demà:

Perqué hem deixat d'escriure els prosistes catalans?

per Prudenci Bertrana

LA POLITICA

Escrivim això en els moments en que la nota de contestació d'Espanya resta encara en el secret i per tant desconeixem quina será l'actitut oficial que pendrà el nostre Govern davant de les presents circumstancies. Però tot fa preveure que per mica que l'exigencia ineludible de les mateixes ho permeti, En Romanones voldrà aprofitar-se'n per a participar d'aquesta popularitat del neutralisme que fins ara ha estat acaparada pel senyor Dato. De qualsevol modo que li sía possible, és segur que l'actual president del Consell voldrà fer veure també al país que gracies a la seva habilitat o a la seva energía, Espanya s'ha lliurat aquesta vegada d'intervenir en el conflicte armat que ensagna a tants pobles.

Nosaltres que som decidits partidaris d'aquesta absencia d'Espanya en el conflicte, hem de manifestar, no obstant l'error i les defeccions morals que's dimanen d'aquella actitut, perquè no és lo mateix la neutralitat que inicià el senyor Dato i que segurament voldrà continuar ara el comte de Romanones, amb això que respón al nostre criteri i que fins hem designat, una mica impropiament, amb el mateix mot.

La neutralitat que nosaltres prediquem, la que al nostre entendre interessa per igual a la materialitat i a la dignitat del nostre pais, la que's converteix per a Espanya en un deure sagrat que la pot fer gloriosa davant del món, no és aquesta estúpida inhibició de tot l'enorme drama que's desenrotlla més enllà de les nostres fronteres, no és aquest suicida illament d'un fet que ha de tenir fatals i extraordinaries repercussions en els nostres dominis, com aixís ho pensen i ho fan els dos caps dels partits turnants de la monarquía, sinó tot lo contrari, és a dir, intervenció amb caracter francament afirmatiu, dintre les divergencies nacionals que són objecte d'aquesta horrible lluita.

Sí, intervenció, franca i decidida, però no com es miren aquesta idea els intervencionistes d'esprit simplista que criden per aquestes taules de café, no amb el limitat criteri d'anar a posar més llenya a un o altre dels dos focs, contribuint aixís a que les flamarades d'ara encara siguin més grosses, sinó al revés, imposant un nou sentit que tregui als uns i als altres la furia destructora de tots, que cau terriblement sobre el tresor comú d'Europa.

Per això no és ben bé neutralitat el que's pot apel·lar el nostre pensament. La «Joventut Nacionalista Republicana» de Barcelona en el mes d'Agost de 1914 ja ho va fer constar en un manifest que avui pren l'alta valor de la persuasió, perquè'ls fets el confirmen. Ja allavors es va dir, no neutralitat sinó intralitat, per a salvar els grans valors humans dels que Europa en té la custodia. I avui que les circumstancies han assolit un carácter especialíssim per a nosaltres, aquesta conducta s'imposa amb requeriments que surten de més clar sentit de la dignitat.

Desantendre's de tot sense solta ni volta, és mantenir una neutralitat que fa de blanc a tots els escarafalls patrioters dels que vulguin atacar. En canvi és assegurar-la, i ademés elevar-la, donar-li aquesta alta missió d'encarrilar als desitjats. I cal pensar que adhuc els més pessimistes poden creure de debó en la possibilitat d'aquesta gran obra. A part de totes les insuficiencies de que pugui patir Espanya, l'intervenció que fins ara ha tingut el rei en la guerra i la nostra comunió moral amb les repúbliques sudamericanes ens autoritzen per aquesta tasca. Perquè no prenem l'iniciativa d'una conferencia dels païssos neutrals que al menys per la força del nombre imposi la pau als beligerants?

La joventut lliberal monàrquica

Sempre havíem cregut que això del lliberalisme monàrquic de Barcelona era cosa de quatre vells xarucs qui evoquen a tota hora les gestes setembrines i la memoria d'En Prim, i s'entretenen «fent junta» i assistint juntament amb l'«elemento oficial» a l'arribada i al comiat de certes personalitats.

Anàvem equivocats de mig a mig.—Ho confessem sense embuts de cap mena—. El lliberalisme monàrquic de casa nostra està en braços d'un floret de joves que dóna bò de veure. I no són pas la mitja dotzena de fadrins barbers i dependents d'ultramarins qui es passen les tardes del diumenge ballant com uns desesperats a l'«Asiático» o al «Círculo Liberal Instructivo-Familiar-Recreativo» del districte tants, nó! El floret de joves esmentat, no vol saber rès de walsos ni té desfici per les americanes. la política, l'economía i les tres classes de vapor se li emporten les hores.

Aqueixa jovenalla significa «acción». —«Acción Liberal Monárquica», está clar!—I, per a no ésser menys que les societats de metges i d'apotecaris, ha cel·lebrat sessió inaugural de les tasques que's proposa realitzar. El succés en qüestió—la sessió inaugural—tingué llòc abans d'ahir, diumenge, al Círcol del carrer de Pelai. Hi anà el governador en persona, es llegí la memoria del Secretari es pronunciaren discursos «senyalant orientacions». Lo més interessant de la festa fou el desig, expressat per un dels oradors, de que's constitueixi Junta Regional, Junta Provincial i un requeté de boys-scouts i es faci el cens del partit.—No és treball massa costós—digué. (Efectivament: la constitució de Juntes és el plat fort dels lliberals, i, en quant al cens, no haurán pas d'omplir móltes fulles).

Al final hi hagué «vivas» i entussiasme. Semblava el començ del primer acte de «El Conde de Luxemburgo».

En desagravi

El senyor Collaso està rebent moltes adhesions de significades persones del partit lliberal que li testimonien el seu afecte i la protesta per paraules que un orador en l'acte inaugural de la Joventut d'Acció Lliberal Monàrquica va proferir contra el senyor Collaso.

Sembla que hi ha el propòsit de celebrar un acte públic per a posar de manifest l'adhesió dels lliberals al seu quefe senyor Collaso.

Hispanofilia

Esser hispanòfil, és quelcom més que ésser francòfil o germanòfil, és defensar l'interès vital de les nacionalitats hispàniques posanthi tot el contingut universal possible. Havía de venir un gros escarment per a que les divisions d'afectes en beligerancia se calmessin una mica en aquest dissortat país que to tota la seva ànima migrada projectant-se sempre fòra del centre de gravetat.

I encara aixís i tot, continuarem parlant de la guerra com d'una cosa mólt agena a casa nostra, com d'un sport funest, com de una cursa de toros. I els partits polítics que van acampant a la vora de totes les provincies riques d'Espanya, tindrán una paraula de condemna, i un geste de menyspreu, per a tota la obra de govern, tan enormement dificil ara, tan delicada i comprometedora.

Podríem dir en termes categòrics que Catalunya corre el risc de fer el paper de la Castella de l'any 98. Enfront d'una guerra que se'ns ve a sobre, no sentim més que ves de afollament i de rabia; i mentres empenyen el govern més enllà de la frontera el citen per a interpelacions conduides a l'endavant cap a l'esterilització d'un treball reconstructiu.

Però, per que és sempre reconfortant posar la nota cordial i sensata al costat de les manifestacions de decadencia, hem d'ocuparnos amb tot honor de l'acte dut a cap des de París i en la embaixada espanyola per uns diputats republicans d'una exaltada francofília i d'un raonat i substanciós neutralisme.

Els senyors Lerroux, Santacruz, Nougués, Llorente i Echevarrieta, al rebre en terres de França la noticia del darrer document diplomàtic d'Alemanya, es varen apressar a personar-se a la legació espanyola manifestant que en aquells moments no anaven a fer política partidista, que sols els movía l'interès suprem de la patria i pregant la trasmissió a cap del consell, dels desitjos llurs que eren donats els greus problemes que la guerra, planteja a Espanya, d'absoluta adhesió i ajuda en el camí que segurament ha de seguir el govern per a salvar l'honor de la nació.

Tota la nostra simpatía entusiasta per a aquest geste republicà més noble i profitós que totes les estèrils, les contraproduents estridencies parlamentaries.

Quan la fatalitat truca a la porta per la part d'afòra no és treball de patriotisme obrir les juntures de les portes, ni apartar les nobles mans que s'oposen a la entrada de la intrusa. Aquest geste republicà és tant afirmatiu i tant vigorós com la força d'una barricada.

El sentit internacional que prenen les coses d'Espanya, i el sentit espanyol que esperen frisoses les qüestions internacionals és solament d'aquesta faisó que podem donarslos.

Si tots ens comportéssim aixi, veuriem esvair-se la silueta terrible del perill, veuríem multiplicar-se la energía del esperit nacional i altrament en sortiríem tots plegats d'aquest tristíssim estat de coses.

Nou periòdic

Ha sortit el primer número del periòdic «Les Valls d'Andorra» que ve a juntarse a l'aplec de publicacions de parla catalana.

El dirigeix el distingit literat senyor Alemany i Borràs.

Li desitjem llarga vida en bé de la finalitat que s'ha emprès en benefici dels interessos d'aquella comarca.

Centre Nacionalista Republicá del Clot

Aquesta entitat difusora dels nostres ideals al districte desé que s'está engrandint d'una manera notable, cel·lebrá reunió general els últims de gener prop-passat, elegint el següent Consell Directiu:

En Salvador Lapuente, president.
En Salvador Mitjá, vis-president.
En Vicens Moliné, secretari.
En Josep Enguix, tresorer.
Vocals: En Cristófol Xalmet, En Joán Nogués, En Josep Viscarnies, En Pere Vendrell i En Pau Marrugat.

També i amb gran entussiasme, es prengué l'acord d'engrandir el local i anar a la creació d'una Joventut Nacionalista Republicana i altres.

Agrupació Catalana "Verdaguer"

Diumenge a la tarda tingué llòc l'inauguració del nou estatge amb una gran Vetllada Literia-Musical, veient-se la novella entitat plena de gom a gom, predominant-hi hermoses damisel·les.

El programa aná a cárreg de les senyoretes Rian, Vidal, Teixidor, Munsó, Valls, Rita Gaspar, Compte i els senyors Muset, Bosch, Alexandre, Emili Vilalta i Castellarnau,

Brillant fou el discurs pronunciat pel President de la Junta de Govern senyor Pere Sunyer, com així meteix com el de remerciament que anà a càrreg de l'Emili Graells Castells, enaltint el nom del plorat poeta i augurant dies de joia a la nova entitat catalana.

Acabà el discurs amb un crit de «Visca Catalunya» que fou contestat per la nombrosa i escullida concorrencia.

Closa la festa s'obsequià a les senyoretes amb flors, com a tots els artistes, amb un «lunc» esplèndit, fent discursos els senyors Abella, Sunyer i Graells.

L'acte, que revestí caràcter de solemnitat, deixà bell record a tots els concurrents.

La Vall del seny

Una vegada més, hem de posar al relleu l'esforç espiritual que hem dut a terme, sense tenir per a res en compte els dissimulats gestes de menyspreu que les nostres afirmacions feien pendre a certa gent que encara no hi ha vist clar en la entranya del gros problema internacional que's debatega furiosament, bategant d'esperit sota la forma cruenta d'una revolta formidable.

Hem parlat dels problemes de la guerra en una forma que ningú ha sigut gosat parlarne, i hem pres resolucions vessant la nostra ànima somniadora més enllà del cercle en que es movien gairebé tots els nostres compatriotes, i l'hem a cada moment retornat adolorida pels escarnis de qui més devíen lloar la nostra noble quimera.

Però hi hem tornat una i infinides vegades i ens hem sadollat d'ideal, lluny d'aquest ambient que no ens era propici com ho ha sigut tantes vegades a les manifestacions més pures de la cordialitat i de la reflexió serena i calma.

Però un bon jorn, un diari de la gran França, un portaveu del socialisme ens sorprén amb una coincidencia inesperada.

I «L'Humanité» i EL POBLE CATALA, se donaren les mans i varen abraçar-se per damunt de l'improperis i de l'escridadissa dels masells de França i de Catalunya.

Un hom de la política internacional ha requerit el nostre judici, i l'hem donat sincerament, també contrari a mólta part de l'opinió d'Espanya. No hem tingut amb això cap amargura, no se n'ha ressentit el nostre amor propi, ans al contrari ens ha semblat una dolça cosa aquesta de sentir amb un altre cor que no és el vulgar dels tòpics sentimentals.

I ara també com allavors, en la nostra solitut d'orientació una ferma abraçada ens arriba, de Madrid aquesta volta. Es «El País» quines columnes són els anals del republicanisme hispànic el que ara ens amanyaga amb les seves paraules serenes i de franca cordialitat quan parlant d'aquests moments extrem renega de l'ànima exaltada de l'any 98.

La censura

Paorosament se dressa altra volta sobre les terres d'Espanya aqueix gentil senyor meticulós aprensiu i poruc que te per tota ànima un llapis roig i punxagut. La censura torna a apareixer com una malaltía absconsa que la duguessin sempre tencada adins els nostres homes de ministeri i que de quan en quan en circumstancies com aquestes en que més necessitém tots d'elements indispensables de judici, els desbota a fora amb irrupció de cosa terrible i llefiscosa.

Nosaltres no'ns en planyeríem si el comte de Romanones amb aquell seu humorisme tan poc diplomàtic, no hagués dit unes paraules de censura contra la «censura». Per què si es el primer cas tot plany era balder, creièm que el plet no es del tot perdut des de'l moment que el cap del consell s'avança resoludament als judicis que volíem formular-li.

Aquesta vegada hem de repetir lo que sempre hem dit en parelles circumstancies. La censura es un arma perillosa per que exalta la imaginació popular més que la contemplació directa de la realitat mateixa. Com més telegrames ens arribin retallats més dret tindrém a creure que es greu lo que está passant, i els punts suspensius serán «in mente» cambiats per punts d'admiració.

Es deplorable que el Govern hagi recorregut a aquesta censura, quan tots l'esperavem veure'l valent i decidit. Lo més patriotic lo menys pertorbador és plantar cara als fets amb tota la llur cruesa, deixar que els aconteixements desfilin tal com son pels ulls del poble sense disfressa, sense contossió ni atenuant de cap mena. Quan Espanya está abocada a un dels moments més culminants de la seva historia contemporània, s'han de mesurar tots els factors amb plena conciencia, a la llum del día, devant de les cambres populars, la veu de la veritat ha d'arribar integrament a tots els cors, si volèm que la conciencia nacional tingui després prou fermesa per arriscar les consequencies, per a oposar el pit seré i puixant a qualsevol contratemps que pugui esdevenir-nos.

Hi ha també una altra consideració a fer en aquest cas especial de la censura. Mentres a Barcelona i als demés indrets de la península arriben les noticies mutilades, ni una sola paraula se'ls hi lleva a Madrid. Si els moments focin per a fer broma diríem que la censura s'ha fet centralista. Ara dirém solament que s'ha fet més injusta i més parcial que abans. No hi ha cap motiu que justifiqui aquesta desigualtat, perquè els «provincianos» tením l'esperit tan fort com la gent de la villa i cort.

El fet de que el govern comprengui que a Madrid la veritat no ha d'ésser mai nociva, i per altra banda les paraules d'en Romanones censurant l'excés de censura al telegrafiar-se el torpillament en aigües de Gijón d'una nau espanyola, sembles causes més que suficients per a que la mutilació telegràfica desapareixi.

El Govern ha parlat de serenitat, de reflexió patriótica, i si vol conseguir resultats práctics es precís que el mateix Govern comensi a donar exemple. Perquè al titllar noticies internacionals no solament ens ompla a tots d'un neguit indefinible sino que ens comença a fer creure que per les esferes ministerials hi corre també alguna cosa que se hi assembla a la por d'una manera extraordinaria.

Missatge de Catalunya a l'arquebisbe de Tarragona

A la llista de noms de les prestigioses personalitats que firmaren aquest missatge, podem afegir avui aquestes que ara acabem de rebrer:

Dolors Moncerdá viuda de Maciá, Josefa de Casagema viuda de Llopis, Josefa Ventós de Massó, María Domenech de Cañelles, Alicia de Latom de Pin, Laura Badenes de Mestres, Carolina Punsá viuda de Vidiella, Celes Ortiz de Pin, Aurora Massó de Casas, Julia de Montaner de Capmany, Lluisa Casagema de Sorarrain, Marcelina Monteys de Fabra, Dolors Secon l caixera, María Vellay caixera, Rosa G. de Martí, Pilar Sala viuda de Moraleda, Pilar L. de Coma, Viuda de E. Gironella, Pilar Moraleda d'Arnús, Neus Llopis de España, María Baiget modista de blanc, Comtesa de Santa María de Sans, Jeanne du Colombier d'Oriol Martí, María Mercé Bresca, Teresa Gatell i Sans, María Gatell i Sans, Sofía Cuadros de Fournier, Marina Ferrer i Catalá, Francisca Ferrer d'Oliveras, Mercé Puig de Garriga Massó, Francisca de Rusiñol, María Josefa Topete de Vidal, Joaquima Secó de Matheu, Amalia Guasch de Maristany, Matilde M. de Maristany, Agna Martí de Hurtado, María Raymat de Llimona, Elvira Grassot, Enriqueta Maciá de Lacom, Margarita Vila modista de blanc, Antonieta Torradelles estudianta, Mercé Buigas i Fabra, Remei Vernet viuda de Maciá, Felissa Maciá, Angela Bragado, Emilia Virgili d'Angelon, Rosa Larneda viuda de Gorgoo, Dolors Gorgot de Brunet, María Brunet i Gorgot, Lluisa Llorach de Mercader, Isabel Llorach, Josefa de Torrents, Pilar Coma viuda de Ferrer, F. Durán advocat i professor a la Facultat de Lletres, Ramón Trabal, comerciant, Román Fabra fabricant, Andreu Achón impressor, Salvador Juan i enquadernador, Fidel Rodriguez, tipògraf, Josep Cubells tipògraf, Josep Balcells tipògraf, Eudald Ventura, tipògraf, Llorenç Alabert tipògraf, Josep Alejandro Ibern Batlle tipògraf, Carmel Perona Bayarri tipògraf, Ferrán Girbés Ventura tipògraf, Jaume Aran tipògraf, J. Vilaur tipògraf, Amadeu Puig estudiant, Joaquim Feliu caixiste, Toribi Gou fideuer, Joán Palatino, tipògraf, Eugeni Bartroli Massaña tipògraf, Angel Astor tipògraf, Quintí Jordá impressor, Joaquim Vergés dependent, Jesús Echevarría impressor, Joaquim Obiol impressor, Joán Príncep maquinista, Lauriá Munté impressor, Josep Tarradellas comissionista, Joaquim Climent del comerç, A. Domenech del comerç, Josep Riu del comerç, Ramón Baiget mestre de cases, Blas Blas Rovira del comerç, Antoni Berdoca barber, Manuel Valls impressor, Francisco Arumí fotogravador, Miquel Felip impressor, Salvador Palatino tipògraf, Ramón Rodés impressor, Pere Carreras impressor, Josep María Torner impressor, Cosme Cusó impressor, Ferrán Constansó fotogravador, Juli Corral linotipista, Joaquim Manresa impressor, Antoni Serra fuster, Salvador Valls dactilògraf, Josep Armengol impressor, Francisco Bos tipògraf, Antoni Roca i Mon impressor, Rica d Casabán monotipista, Pere Busquets monotipista, Josep Casanovas impressor, Damià Lacueva obrer, Joán Mañé tipògraf, Llorenç Aliaga, impressor, Joán Cots enquadernador, Ferrán Montserrat tipògraf, Rafel Ureña fotògraf, Anselm Moncusí minervista, Frederic Climent del comerç, J. Bonyssier del comerç, Joan Sirvent del comerç, D. Carné del comerç, A. Second del comerç, Artur Iñigo del comerç, R. Duvá del comerç, R. Palacio del comerç, Manuel Durán Bach metge de l'Hospital de la Santa Creu, Joán Seriña Masferrer comerciant, Lluis Reig constructor de mobles, Lluis Tió i Espinasa escriptor, Francisco Pujols escriptor, Rafel Puig i Valls enginyer, Marián Puig i Valls advocat, Jordi Lopez de Sagredo, advocat, Josep Biosca i Casas comerciant, Eduard de Puig fabricant, El Marqués de Belmonte, Pere Garriga, Elíes Galopa Brunet electricista, Gonzal Arnús banquer, Juli Vallmitjana autor dramátic i novelista, J. Meifren Roig dentista, Llorens Samper mestre de piano, Ll. Ferrer Bárbara diputat provincial, Elíes Rogent i Massó advocat, Antoni Homar advocat, Secundí Coderch advocat, Juli Fournier Fouchard propietari, Oriol Martí advocat, Frederic Casas gerent de banca, E. Llorens Ferrer banquer, Joaquim Marsans Peix banquer, Josep María Lopez Picó poeta, Antoni Canals Carreño advocat, Victor Gatell i Carbó comerciant, Juli Gatell i Sans comerciant, R. Gay de Montellá advocat, Josep Gatell i Padrines, advocat, Josep Pons Aroles fabricant i propietari, Josep Lluis Poggio comerciant, Bartomeu Llompar xofer, Ventura Sabater, de Bagur ex-diputat i ex-senador, Lluis Jover Nonell regidor de Barcelona.

Anants i vinents

Abans d'ahir al vespre marxaren a Madrid en l'exprés, els senadors senyors Junoy i Sedó i l'ex-diputat a Corts don Francisco Albó, i ahir el capitá general d'aquesta regió militar don Felip Alfau.

—Han retornat de la Cort els senadors don Pere Rahola i don Josep Daurella i els diputats a Corts senyors Portella i Ferrer-Vidal.

—Es troben a Barcelona els diplomàtics de Colombia don Eduard de Velenzuela i don Rafael Rocha.

JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA

Es convoca a tots els individus del Consell Directiu d'aquesta Joventut a la reunió reglamentaria que de dit Cos li tindrà lloc avui dimats en el local social, Tallers. 22 bis, principal.

Ciutat, 6 de gener, 1917.

P. A. del C. D.
El secretari accidental,
J. Fornaguera

ECOS

EN Minuto, extorero i escriptor ha inventat una cuiraça per a salvar als pobres cavalls dels picadors de les banyades assassines dels braus. Un altre «aficionado», aquest de Barcelona, ha inventat un estoc automàtic per a evitar que al saltar pugui lesionar als espectadors del tendido.

Com se veu, la «festa nacional» tracta d'humanitzar-se, de perdre el séu color sagnant, de abandonar el séu aspecte tràgic.

Nosaltres, antitauròfils no estem per això. La festa de toros cal que siga ben repugnant, ben barbre, ben bestial, per a que d'un cop sigui qui sigui hi intervingui, fent-la desapareixer. Estem per les curses de braus amb «cogidas», «broncas», escàndols, intervenció de la guardía civil i si pot ésser ganivetades a la porta, com a la «Carmen». Volguer humanitzar-la és com preconitzar l'ús del tovalló entre els antropòfags.

***

L'ECOISTA no s'hi ha enquimerat, amb això de la guerra, com els séus distingits companys que redacten «La Política». Així aquesta nota abracadabranta dels imperis sumergibles li han donat un bon humor que mai se cansarà prou de lloar.

I desseguida que va llegir la nova va pensar tristment amb el trasbals de «La Vanguardia», que haurà d'afegir alguns números més als de les nacions que están en guerra i haurà de fer canvi d'aquell titolar estereotipat d'ençà de l'entrada de Romanía: «Catorce naciones en guerra». Perquè ara amb els Estats Units serán quinze i després... després qui sab.

Una altra anyoraça tenim, més interessant, més nostàlgica aquesta. Amb la intervenció dels Estats Units, no podrem ja en les nostres sabroses converses internacionals rebejarnos amb la gran frase: Guerra europea. Perquè abans ja era també l'Asia la que intervenía, i ara l'Amèrica. Es de desitjar que Espanya no intervingui per a complicar més la geografía beligerant.

***

NOVES d'art. Una d'elles consisteix en un homenatge a un veritable o un sincer artista catalá, pel séu triomf obtingut amb motiu de la seva actual exposició a les Galeríes Laietanes. Parlem, no cal dir-ho de l'Enric Galwey. L'homenatge consistirá en un banquet. No s'ha fixat encara llòc ni data, però están obertes les llistes d'inscripció a les esmentades Galeríes.

En Moisés ens ha parlat de l'èxit que obtenen a Bilbao les exposicions d'artistes catalans. Entre artistes bascs i catalans hi ha una gran cordialitat. En Bon, amb la seva boina s'ha fet popularíssim. Jo—ens diu—no puc pas queixar-me de l'èxit econòmic de la meva exposició. Bilbao, terra rica, s'interessa per l'art i en especial per la nostra producció artística. Els pintors i esculptors tenen allí un mercat esplèndit si el saben explotar.

En Moisés ens anuncia per a la própera primavera una exposició de retrats, genre que ell ara comença preferentment, a Madrid.

HOMBRES

Faltos de energías, nervioso-musculares, impotentes, gastados por abusos de Venus, solitarios, alcohólicos, pesares, estudios, &, viejos sin años, recobrarán las fuerzas de la juventud con el VIGOR SEXUAL KOCH de uso externo. Los medicamentos al interior, si son débiles, estropean el estómago y no producen efecto, y si son fuertes matan la salud. El VIGOR SEXUAL KOCH se vende en las boticas bien surtidas del mundo. Conviene que para determinar el grado de DEBILIDAD se pida á la CLINICA MATEOS, Arenal, 1, 1.°, MADRID (España) el GRAFICO SEXUAL, y lo recibirán gratis por correo, reservadamente.

L'arbitri sobre anuncis

En la reunió celebrada ahir tarda a la Unió Gremial baix la Presidencia de don Jaume Agustí i amb assistencia de tots els Presidents de les entitats adherides i altres representacions de la Agremiació de Taberners i Círcol de Ultramarins invitades especialment a aqueixa reunió, s'ha discutit ampliament el procedir i actuació de l'ex arrendatar d'anuncis i aspiracions de la ponencia consistorial, les que no es veuen definides a una aclaració concreta a les aspiracions dels industrials i comercians afectats. A tal efecte i després de molta discussió s'aprobaren per unanimitat unes bases que podrien ésser un arreglo en bé de tots si entrés d'una vegada el criteri de justicia i equitat per el tan combatut assumpte dels anuncis. Així mateix se ha acordat a l'objecte de donar a dites bases tota la força legal siguin discutides i aprobades en una Assamblea magna que's celebrarà al gran saló d'actes de la Unió Gremial el vinent dijous dia 8 del corrent a les cinc i mitja de la tarda.

TEATRE

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria.—*Estrena de «Amor és joventut», comedia en dos actes, en vers, original d'En Pere Cavallè.*

Se tracta d'una producció delicada, exquisida. Una comedieta d'amor, de discreteig, de galaníes. Juguen els personatges una fábula enginyosa, construída amb simplicitat, a la faisó de les comedies clássiques. L'obra té ambient, colorit, i per damunt de tot, per damunt de les seves qualitats d'obra teatral, «Amor és joventut» és l'obra d'un poeta.

El vers del senyor Cavallé, és acurat, correcte, d'una elegancia i distinció remarcables. Sobri d'imatges, com rebutjant per plebeies, totes aquelles que més que de la pròpia ánima, brollen de la ploma fácil del versaire, pren en determinats moments una volada ferma, que acusa una originalitat de bona llei i una inspiració envejable.

En conjunt l'obreta del senyor Cavallé representa una noble i encertada tentativa, ben mereixedora dels aplaudiments amb que'l públic obligá a l'autor a sortir a l'escena al final dels dos actes.

La presentació explèndida. La decoració d'En Rucarol, notable de colorit i de perspectiva, és mereixedora de tot el nostre elogi.

L'interpretació, brillant, sobressortint en primer llòc la tasca de la senyoreta Mestres, i les dels senyors Viñas, Sirvent i Pellicer.

Començá la vetllada amb la representació de l'hermosíssima producció de l'Iglesias, «La mare eterna», que obtingué un conjunt d'interpretació i representació, notabilíssimes, poques vegades superat en teatres de pretensions. Fòu ben merescuda l'ovació que tributá el públic a l'eminent dramaturg de la nostra escena, l'Ignasi Iglesias.

Certament la tasca de l'Iglesias, tant ben secundada pels artistes que formen la companyía, és digna de la més gran lloança. No és possible posar més amor ni més art, en la presentació, per una sola vegada, de les obres més famoses del repertori del nostre teatre.

La nostra cordial enhorabona al patriótic Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, per la seva noble empresa de laborar de tant bella manera pel resorgiment gloriós del nostre Teatre Nacional.

CASSIMIR GIRALT.

Foment del Treball Nacional

Don Josep Ferrando, Delegat de la secció Espanyola de Panamá California International Exposition, ha remés al Foment del Treball Nacional 8 Diplomes que'l Jurat d'aqueixa Exposició ha concedit als expositors senyors Bosch i Companyía, Novedades, donya Lluisa Paredes, don M. Pallarols, don L. A. Sedó, don Josep Soler, don Antoni Gasola i don Francisco G. Vila.

També indica el senyor Ferrando al Foment que aquesta Exposició ha sigut tancada el día primer de gener, però que queda encara obert per tres mesos més el Palau de Belles Arts, per haver-ho així cregut convenient el Comitè Organitzador.

Es prega als interessats que amb els documents necessaris es prenguin la molestia de passar per la Secretaría d'aquesta Corporació Oficial per a recullir els Diplomes corresponents.

***

S'ha rebut en aquesta Corporació Oficial la següent comunicació del Ministeri d'Estat:

«El Cónsul de España en Newcastle on Tyne ha remitido a este Departamento en Despacho fecha 19 del pasado, en el que después de consignar un cargamento de vino detenido por las autoridades británicas que había sido embarcado a bordo del vapor danés «Perin» por cuatro casas exportadoras de Cádiz (detención que ya ha sido comunicada a los interesados) enumera en su segunda parte la documentación necesaria, requisitos y condiciones que deben tener presente los interesados cuando se dirijan al Tribunal francés de Presas, en demanda de que su marcancía sea liberada.—Considerando estos datos de gran utilidad a los reclamantes españoles, de Real orden, comunicada por el señor ministro de Estado remito a VS. para su conocimiento, copia del referido despacho».

Les copies de dits documents se troben en la Secretaría de dita Corporació a la disposició de quantes persones desitgin consultar-los siguin o no socis de la mateixa.

Ateneu Barcelonés

En la vetllada d'avui, en el saló d'actes de l'Ateneu Barcelonés, el notable concertista de guitarra, senyor Sainz de la Maza, donará un recital, en el que figurará famoses composicions de Sor, Beettoven, Bach, Schumann, Chopin, Tárrega, Albeniz, Granados i altres cel·lebrats compositors.

El concert començarà a les déu de la vetlla prometent-se veure's, donat el nom de l'aplaudit concertista, concorregudíssim.

El Carnaval de Barcelona

El dijous gras se celebrarà un extraordinari Ball de disfreces al Saló de l'Iris Park, patrocinat per la coneguda casa «New-Phono», que ja amb èxit es va celebrar l'any anterior en el mateix día, titulant-se Blau i Groc i concedint com a premis tres valiosos fonògrafs d'aquesta marca a les disfreces que més se distingeixin en propietat, riquesa i capritxo en trajos blaus i grocs.

Per noticies certes sabem que será molt concorregut, ja que además será amenitzat per dues reputades Bandes amb Ball continu, primer i únic que s'ha cel·lebrat fins avui.

—La Comissió organitzadora del Carnaval continúa rebent l'oferiment de nous premis, lo qual li impideix publicar el çartell dels que's concedirán en els concursos de la Rua. Els darrerament rebuts son els següents: Societat Anònima «El Tibidabo», 250 ptes.; «Círculo de Comestibles, Ultramarinos y similares», 100 ptes.: «Círculo Ecuestre», 500 ptes.; Restaurant Tibidabo, 50 ptes.; «Círculo Madrileño», 50 ptas.; de la casa A. Sanromá, un objecte d'Art; de la «Sociedad de Patronos Sombrereros, una copa de plata, y del «Centro Aragonés», un objecte d'Art.

La Companyía de ferro-carrils de M. S. y A. ha ofert que també, com la del Nort, ha acordat importants rebaixes amb motiu de les festes de Carnaval.

Les invitacions per al gran ball popular ha acordat la Comissió siguin repartides amb la deguda anticipació per a la major comoditat de les persones invitades i el bon ordre del repartiment.

En contestació a varies consultes fetes a la Comissió, aquesta fa públic que per a concorrer al gran ball popular, les disfreces no han de inscriure's anticipadament.

NOTICIES

AJUNTAMENT

S'han reunit les Seccions Central i Administrativa de la Comissió Autònoma «Instituto de la Habitación popular» informant varis assumptes de sa competencia, dels que donará compte en la reunió que demá cel·lebrará el ple de l'Institut.

—Els propietaris de la finca número 9 del carrer Riera de Sant Joán, han comunicat a l'Ajuntament que s'han conformat amb la valoració asignada a la mateixa pel pèrit d'aquest Municipi.

—L'Associació de Comerciants en palla i forrages ha sol·licitat de la Comissió de Consums el Concert gremial per a l'any actual, sobre l'espècie palla.

—La Comissió d'Aixampli ha designat als senyors Durán i Roqueta, per a que efectuin la recepció definitiva dels empedrats dels carrers Aragó, Passeig de Gracia i Diputació.—Proposar a l'Ajuntament que s'autoritzi a varis vehins del carrer de Aldana que ho tenen sol·licitat, l'instal·lació per llur compte de focos eléctrics en dit carrer.—Que's cobreixin amb ciment els buits per abres de les aceres de la Plaça de Catalunya entre el carrer de Fontanella i les Rambles.

—Ha visitat al senyor Alcalde el senyor comte de Lavern.

—La Comissió de Mataderos acordá, com cástic, prohibir l'entrada en el Matadero general, fins el dia 20 de l'actual, a un carnicer que en discussió amb un altre respecte al preu de la carn, intentá agredir-lo.

—Ahir va estar al despatx de l'Alcaldía el ex-cabo Gironés, recentment indultat del reste de la pena que estava sofrint, per a significar llur gratitut a l'Alcalde i a l'Ajuntament per ses gestions en favor de l'indult de referencia.

—A l'Ajuntament s'ha rebut una instancia de la Federació de Societats Deportives sol·licitant una subvenció.

—La Secció facultativa corresponent, ha proposat a la Comissió de Foment la recepció definitiva de les obres de revestiment del troç de la mina de conducció d'aigua de Moncada comprés entre llur orígen i el solar de la Trinitat per haver transcorregut el plaç de proba de la mateixa des de llur recepció provisional.

—La Comissió de Mataderos ha acordat obrir concurs per l'adquisició de bates, bruses, trajos, capots, gorres, chancles de goma, llits de fusta, romanes, estufes elèctriques i carbó de pi.

Es podrán presentar proposicions per separat en el Negociat d'Abastiments ont se'ls facilitará els datos que estimin necessaris, acabant el plaç el dia quinze,

GOVERN CIVIL

El governador ha desmentit la noticia, telegrafiada des de Madrid, afirmant que'l cònsol dels Estats Units l'havía visitat per a pregar-li que gestionés de la Companyía Trasatlántica 26 passatgers de primera classe, en el vapor Legazpi, destinats al personal diplomátic d'aquella nació que s'ha de retirar de Alemanya.

—Parlant anit el senyor Morote amb els periodistes digué, respecte la censura, que aquesta funcionava a Madrid i que éll, per la seva part, és partidari més aviat del requeriment cortès i amistós, tal com ha fet.

EL TREBALL

Sots la presidencia del company Bueso es cel·lebrà, al local social de la Joventut Socialista Barcelonesa, l'anunciat miting de propaganda.

Parlaren en el mateix els companys Minguet, Morera, Durán—antic representant del partit a Sitges—, Torrubia, de la J. S. i Mestres, un dels més actius militants que'l partit socialista compta a Reus.

Alguns dels oradors dirigiren censures als anarquistes i sindicalistes per entendre que duen als obrers catalans per mal camí.

En aquest miting hi havía regular concorrencia.

—Ahir matí es declararen en vaga 80 obrers de la fàbrica d'aprestos de don Eusebi Bertrand i Serra.

La causa d'aquesta vaga és el despido de dos nois i unes diferencies hagudes respecte el jornal de cinc dònes.

Els vaguistes cel·lebaren una reunió a la tarda, no acordant rès en concret.

—La vaga de metalúrgics de Terrassa continúa igual.

La Federació Metalúrgica de Catalunya ha ofert son apoi, en tot i per tot, als vaguistes.

—Els ebanistes d'Olesa han declarat el boicot al patró don Magí Castelltort.

—Sembla que aviat quedarà resolta la vaga dels obrers ebanistes d'aqesta ciutat. Al menys, les impresions són optimistes. I favorables als obrers, puix no cal dir que aquests no cedirán si no se'ls concedeix lo que demanen.

Actualment, són un centenar els patrons qui han aceptat la jornada de vuit hores, els quals dónen treball a uns 700 obrers. Per tant, els vaguistes són mólt pocs i és de doldre que l'egoisme de quatre recalsitrants senyors del Col·legi d'Artifex, no deixi posar un fí honrós a una vaga que tantes setmanes ha tingut de durada.

—Ha sigut posat en llibertat l'obrer ebanista Joán Suñé.

Què s'espera per a fer lo mateix amb els demès?.

—En Jordàn ha dimitit, amb caràcter irrevocable, el càrreg de secretari de la C. N. del Treball.

Li ha sigut aceptada.

—Diumenge vinent, dia 11, els obrers enquadernadors i similars discutirán, en reunió general reglamentaria, dugues proposicions sotscrites respectivament pels companys Sala i Miranda, que tendeixen a reformar l'actual forma de tributació per part dels socis.

—Els obrers cilindradors i similars, en la llur reunió d'abans d'ahir, acordaren deixar per al vinent diumenge, la discussió referent al pago de quotes i a l'ingrés a la Federació Metalúrgica de Catalunya.

—Al Centre Obrer del carrer de Mercaders es reuniren els obrers constructors de calçat qui integren el Sindicat «La Armonía» per a tractar d'organitzar una campanya de propaganda sindical.

—Els representants dels organismes obrers domiciliats al Centre del carrer de Mercaders, es reunirán aquest vespre, a les nou, per tal de designar la persona qui déu ocupar el càrreg de conserge.

LITERARIES

La notable revista literaria «Ofrena» va obrint-se pas. El número quatre que acabem de rebre, és força interessant i conté notables treballs dels senyors M. de Palol, Víctor Catalá, Narcís Oller, Costa i Llobera, Capdevila Rovira, Riu i Dalmau, Jules Delpont, etc., etc., además de varies ilustracions i retrats.

Se continua en folletó la «Antología de poetes catalans contemporanis», i acaba la nova comédia «Jugar a nines».

ESPECTACLES

Per al dijous proper dia 8 dels corrents el teatre Apol anuncia sa funció de benefici, el popular actor cómic de la companyía que actúa en aquest teatre, Emili Guilemany.

El programa d'aquesta funció el compondrán el famós drama en 5 actes «Zazá» i el estreno d'una hermosa comedia dramática en un acte de Foch Arbós, «La ley de Dios».

Además es preparen altres interessant sorpreses en obsequi al beneficiat.

—El proper dia 8 a les nou de la nit continuant-se les representacions de dijous selectes al Teatre Espanya, hi donará la tercera funció d'abonament, a càrrec de la notable companyía catalana que dirigeix l'intel·ligent primer actor, En Joán Santacana.

Es representará «La mare eterna» de l'ilustre Iglesias, prenen-t'hi part els artistes senyor Riera, Sirvent, Pallach, Estorch, Baldrich, Bello i Pellicer,

Acabará la funció amb «La tornada d'en Tito». Augurém un èxit per a tots, artistes i empresa.

—Fins ballant tangos argentins, triomfèm els catalans...

A l'Apolo de Madrid s'estrená darrerament, «El raja de Bengala» per la companyía Ortas, en la que hi figuren la Sta. Mayendia i les germanes Fuentes.

En l'obra d'estrena hi ha un tango-argentí, que segons la premsa madrilenya, fou ballat d'una manera colossal, espatarrant, incomparable, per les nostres compatriotes, les simpátiques germanes Fuentes, que tan volgudes son pel nostre públic.

Fou tal l'entussiasme de l'auditori, que les Fuentes, tingueren que repetir aquell ball, tres vegades.

Cel·lebrèm moltíssim els triomfs que venen obtenint en terres llunyanes, les nostres paisanes que al despedir-nos ens digueren en catalá: »gracies... gracies, ja tornarém, adeu... ¡Visca Barcelona!

—Al cel·lebrat mestre escenògraf, Maurici Vilumara, li ha sigut encomanada, la decoració destinada a l'últim sainet, de l'insigne literat, Santiago Rusiñol, titolat «A cà l'anticuari» qud s'estrenarà en la próxima temporada de teatre catalá, quina inaugural s'anuncia per al primer de març, en el teatre de novetats.

En la companyía catalana que actuará en aquella data i que será dirigida per l'eminent actor, Enric Borrás, don Ramón Tort Deseures, que debutará amb la nova producció del gran Guimerá, «Jesús que torna».

—En el Tívoli, han començat els assaigos de l'opereta en tres actes, «El Vals de los Pájaros» de la que es un dels autors del llibre, el famós barítón, d'aquest teatre, Josep Parera i quina música es deguda al compositor «Worsley» quines composicions pianístiques son coneguíssimes entre nostres músics.

Además, prepara la Direcció artística de aquest teatre, l'estreno d'un graciós sainet, original de l'ilustre artista, Santiago Rusiñol, titolat «El Fielato», quin estreno, es verificará aviat. La música d'aquesta nova obra, ha sigut composta pels mestres Escarrá i Salvat.

DEPORTS

El partit de campionat celebrat a Sabadell entre el «Centre d'Sports» i l'«Espanya» acabá amb el triomf del «Sabadell» per 3 goals a 1. Semblant resutat emecioná de debó entre el element deportiu.

El campionat, de nou guarda una incógnita.

VARIA

El dijous dia 15 de febrer, se celebrará a les déu i mitja, un gran ball de disfreces a l'Iris-Park anomenat Blau i Groc patrocinat per la coneguda casa «New-Phono».

Es regalarán 3 grandiosos i valiosos fonograf de la acreditada casa «New-Phono», com a premi per a les disfreces que més es distingeixin per sa propietat, riquesa i capritxo en trajos blaus i grocs.

Derrotxe de confeti dels colors blau i groc.

El local estará ricament adornat i il·luminat.

Gran programa modern amenitzat per dugues reputades Bandes, amb ball continuu.

Per a palcos i invitacions, a la casa «New-Phono», carrer Ample, 35 i 37, i a la taquilla de l'Iris-Park.

—El Habilitat dels mestres nacionals de Barcelona, pagará el habers de gener, el dimarts i dimecres de dotze a una i de cinc a set de la tarda al local de costum.

—Jadwiga Lahovska, l'admirable cantatriu polaca, ha sigut novament contractada per la «Associació de Música da Camera» per a donar un segón recital de cançons, davant de les nombroses peticions rebudes dels socis i dels desigs manifestats en la premsa d'aquesta ciutat, essent d'esperar que en aquesta nova sessió renovará la gentil artista, una de les mellors que han passat per Barcelona, el gran triomf conseguit ja en la primera, en la que sapigué despertar entusiasmes tan sols assequibles als majors artistes.

D'aquest concert només en podràn gaudir les persones que pertanyin a l'esmentada Associació, segons està establert per a tots els concerts que organitza la mateixa.

—Demà, dimecres, a les cinc de la tarda, tindrà lloc en la Lliga de Defensa Industrial i Comercial, una nova reunió d'industrials i comerciants interessats en l'assumpte dels paquets postals detinguts a Cerbère, en qual reunió la Comissió designada a l'efecte donarà compte de l'estat de la qüestió i de les gestions realitzades darrerament a fi de conseguir la satisfactoria resolució de l'assumpte.

—La Societat Atracció de Forasters, ha dirigit una comunicació al ministre de Foment felicitant-lo per la seva R. O. del 31 de gener darrer, relativa a l'aprovació del projecte de construcció del pont damunt del riu Besós, davant de Mollet, en la carretera de Badalona a dita població.

Al mateix temps ha elevat atenta súplica al mateix ministre, instant la prompta realització de dita obra, exposant-li la necessitat que representa per als pobles de la zona creuada per dita carretera la construcció del pont a que dita R. O. es refereix.

EL BALL DEL CIRCUL ARTISTIC.—El ball de disfresses que es celebrará el proper dia 19 al teatre de Novetats organitzat pel Circul Artístic constituirá una de les més hermoses i originals festes del present Carnaval.

Al Circul Artístic la junta i la comissió organitzadora del ball no's donen repòs treballant activament per al millor éxit de la festa.

En Salvador Alarma ha acabat ja el projecte d'adorno de la sala, que quedará convertida en un artístic jardí del sigle XVIII amb grupus d'esculptures, fonts i glorietes d'originalíssim aspecte.

El cartell anunciador del ball és una veritable obra d'art deguda a En Manel Fontanals. Es distingeix per sa originalitat i per son bon gust. Avui ha començat a repartir-se i a exposar-se al públic.

Els premis que regalará el Circul a les disfreses que més es distingeixin per sos trajos, consistirán en valiosos camafeus antics montats com pendentif. També serán exposats al públic en un dels més coneguts establiments de Barcelona.

Són mólts els artistes que han rebut encàrregs de figurins de trajos que admirarem a Novetats el dia 13.

L'interés per assistir al ball del Circul Artístic és aquest any si cap major que els anteriors. Basta dir que ja no queden quasi palcos i que són nombrosissíms els encàrregs de localitats que s'han rebut.

—Ahir va ésser inaugurada a les Galeríes Laietanes (Granvía, 613), l'exposició d'obres artístiques donades pels més notables artistes espanyols i francesos per a ésser venudes a benefici dels legionaris espanyols que lluiten a França.

Hi assistí nombrosa i distingida concorrencia, figurant-hi representants consulars dels països al·liats i relievants personalitats en el món de l'art.

Obtingueren un merescut i grandiós éxit les obres exposades, de les que parlarem properament en lá nostra secció «Gaceta d'Art».

Informació Telegràfica i Telefònica

Servei especial d'EL : POBLE : CATALA

ESPANYA

(De 9 matí a 12 nit)

Parla En Romanones

Madrid, 5.—El comte de Romanones ha despatxat aquest matí amb el rei per a donar-li compte de les últimes noticies rebudes referent de la situació internacional,

Quan, poc després, ha rebut el comte els periodistes al séu despatx, ha manifestat que el Consell de ministres es reunirà aquesta nit, a les dèu.

En dit Consell es tractarà i probablement quedarà ultimada la contestació a la nota de Alemanya amb objecte de veure si demà pot ésser entregada.

Un periodista li ha fet observar que'l president avui es presentrava més somrient que ahir.

El president ha contestat:

—No hem mostro ni pessimista ni optimista: els fets aniràn parlant.

Preguntat sobre el torpillejament d'un vaixell nord-americà, ha contestat que no tenía altres noticies que les que publica la premsa.

Després s'ha referit novament a la contestació d'Espanya a la nota d'Alemanya, dient que si havía sofert algun retràs obeía a que en assumptes de tanta trascendencia es necessari, abans de resoldre, una meditació de paraula per paraula.

Els periodistes l'han interrogat sobre el tancament immediat de les Corts, noticia que ha recullit tota la premsa del matí.

El president ha dit:

—El govern, com vostés saben, desitja no interrompre son contacte amb el Parlament, però si les circumstancies fossin una dificultat per a l'actuació del govern, llavors no puc dir lo que faría.

Considerava el president inútils les excitacions que fàn alguns periòdics a fi de que's reforsi la vigilancia sobre els subjectes i vaixells dels imperis centrals refugiats en nostre territori.

—El govern sab complir amb son deure i ho ha complert des del primer moment.

Li parlaren de la forma com s'exerceix la censura.

—En efecte—ha dit el president—em consta que en alguns casos la censura no obeeix a la finalitat a que ha sigut destinada.

Es mòlt de doldre això; però succeirà sempre que no poden ser els propis ministres els que exerceixin les funcions de la censura.

Davant d'aquesta dificultat vaig a inclinarme a suprimir la censura resignant les consequencies.

Visita al president

Madrid, 5.—Ahir visità, en son domicili particular, al comte de Romanones, l'embaixador d'Alemanya.

El discurs d'En Wilson

Madrid, 5.—El president del Consell, interrogat aquest matí pels periodistes sobre el discurs d'En Wilson, ha dit que el nostre embaixador li havía enviat una referencia del dit discurs, però més concisa que les publicades ja pels periódics.

Manifestacions d'En Gasset

Madrid, 5.—El senyor Gasset ha rebut telegrames de Canaries comunicant que algunes tripulacions s'han negat a embarcar en els vapors.

Es creu que el vapor-correu que ha de portar la correspondencia i que té anunciada la seva sortida pel dia 6, no ho fará si no l'acompanya un contratorpeder per a garantir les vides de la tripulació, puix está fora del terme que senyala la nota.

Encara no se sap, definitivament, les mides que pendrá el senyor Gasset.

Altres telegrames de Les Palmes i Tenerife anuncien que els vapors no farán tráfec fora de les aigues jurisdiccionals i protegits per un vaixell de guerra.

De Cádiz, Málaga, Almería i Valencia, s'han rebut urgents telegrames dient que falta carbó per a navegar. El carbó de les mines espanyoles no serveix i els vapors es neguen a anar a cercar-lo a Cardiff.

Prop de 50.000 families es troben en situació angustiosa.

El senyor Gasset continua celebrant conferencies amb els embaixadors de França i Anglaterra per a cercar mitjans de portar nostres productes evitant la paralització de móltes industries originada pel bloqueig alemany.

Els dits embaixadors sembla que han tornat a reiterar les facilitats que ja havíen ofert al senyor Gasset esperant ordres de llurs governs per a portar-les a la práctica.

Per a Canaries

Madrid, 5.—Al ministeri de Foment s'han reunit aquest matí els representants de Canaries amb un alt funcionari de la Companyía Trasatlántica.

La dita Companyía accedeix a la petició de Canaries; això és, que tots els vaixells de la dita Companyía deixin un buit bastant per a l'exportació de fruits d'aquelles illes.

La Junta de Transports

Madrid, 5.—El dia 10 tindrá llòc la reunió extraordinaria de la Junta de Transports marítims, presidida pel ministre de Foment.

El principal assumpte que's tractará dels mitjants d'exportar la taronja, plátans i altres fruites de Canarias i Llevant.

Vol el ministre obtenir dels representants de les companyíes navilieres, la concessió de nolits gratuits per a les dites regions i totes aquelles que's trobin en situació anguniosa.

Inspecció al «Tavira»

Gijón, 5.—El capitá i els tripulants del vapor «Tavira» han declarat davant del jutjat de Marina.

Tots s'han mostrat a la sortida mólt reservats.

A la tarda el jutjat es personá en el vaixell on practicá una inspecció ocular en el camarot del capitá on va veure trossos de metralla.

Els metges, per sa part, feren un estudi radiográfic del mariner ferit, Indaleci Martínez al qual practicaren després una nova cura.

L'opinió dels metges és que podrá evitar-se l'amputació del craç.

Del Ferrol

Ferrol, 5.—La tripulació del vapor grec torpedejat fa díes en aquesta costa, ha desembarcat, negant-se a continuar el viatge en vista de la campanya submarina.

El semáfor d'Estaca de Vases comunica que per aquelles aigües no hi ha vaixells germánics, com s'ha dit.

Missions militars

Madrid, 5.—En breu sortirá per a estudiar la guerra en el front alemany una comissió presidida pel general Santiago i formada pel tinent coronel d'Estat Major senyor Espinosa dels Monteros i els capitans d'artillería senyor Gener i el d'inginiers senyor Maluendas.

El general Cavalcanti amb una altra missió anirá al front italiá.

La «Gaceta»

Madrid, 5.—Publica una reial ordre aprobant les tarifes de máxima percepció presentades per a 1917 per la Companyía «La Marítima».

També publica la conclusió de la relació de les noves relacions de valors comercials que han tingut lloc en el segón semestre de l'any passat; i una relació dels aixecaments de retencions dels valors comercials que han tingut lloc en el segón semestre de l'any anterior.

Impresions del Congrés

Madrid, 5.—En el Congrés a primera hora de la tarda s'han fet mólts comentaris aprop de la situació.

La impresió general es de desconcert i inquietut.

Un significat reformista ens digué que don Melquiades Alvarez persisteix en que deu parlar-se en el Parlament de la situació internacional. Anyadía que creu que el senyor Alvarez está en aquest punt d'acord amb el senyor Dato.

També es obgecte de comentaris la rigurosa censura que s'exergeix, que impedí coneixer detalls de lo ecorregut ahir a Valencia.

Conferencia d'En Romanones

¿Es tancarán les Corts?

Madrid, 5.—Parlant don Melquiades Alvarez en els passadissos del Congrés del rumor de que van a sospendre's les sessions digué: No deuen tancar-se les Corts, puix fortaleixen als Governs en moments difícils.

Podría el Govern cel·lebrar sessió alguns díes, si ho creu convenient, però amb el Parlament obert pot compartir la responsabilitat amb tots per tractar-se de qüestió nacional i no de partit.

Insisteix el senyor Alvarez en fer una pregunta sobre la qüestió internacional, però en termes de gran prudencia.

Cel·lebraren una llarga conferencia en el Congrés els senyors Villanueva, Maura i el comte de Romanones.

El senyor Maura ens digué després que el quefe del Govern l'enterá de com están les coses i que no passa rés.

Un periodista li preguntá: ¿Li parlá del tancament del Parlament?

Contestá el senyor Maura: Rés se m'ha dit d'això, però ja saben vòstés que es vé parlant d'ell fa díes.

El comte de Romanones es mostrá reservadíssim amb els periodistes no volent parlar.

Els periodistes, no obstant, l'acosaren i allavors digué que havía cridat al senyor Maura per a parlar-li del projecte de protecció a les industries a fi d'accelerar la discusió.

Un periodista li digué:

El senyor Maura ens ha manifestat que vosté l'informá de l'assumpte del dia.

—Sí, contestá el comte de Romanones, cambiárem impressions i el vareix informar de lo rel·lacionat amb els assumptes internacionals.

I anyadí: Ara penso parlar amb el senyor Dato i després amb el marquès de Alhucemas.

La impressió es que el comte de Romanones ha consultat amb dits personatges aprop de la suspensió de Corts, que potser sigui demá.

De Marina

Madrid, 5.—El ministre de Marina, cridat pel Rei, ha estat aquest matí al Palau, donant-li compte de les mides adoptades pel ministeri en relació amb els torpedejaments i bloqueigs.

D'Estat

Madrid, 5.—El ministre d'Estat ha manifestat al migdia que no podía facilitar cap noticia als periodistes relacionada amb la contesta a Alemanya, però afirmá que aquesta nota no podría ésser facilitada la dita referencia al terminar el Consell.

Aquest matí ha estat a Estat l'embaixador dels Estats Units conferenciant mitja hora amb el ministre.

Es tractá en dita conferencia de l'actitut del Nord-Amèrica.

De Governació

Madrid, 5.—El ministre de la Governació ha conferenciat aquest matí amb el cap del Govern abans d'anar al Palau.

Parlant amb els periodistes i referint-se al próxim tancament de les Corts, insistí en iguals manifestacions a les fetes pel cap del Govern.

També s'ha dolgut de la censura; però ha dit que aquesta no pot suprimir-se des del moment que es comuniquin versions exagerades a provincies, i algunes vegades versions intencionades.

Citá el fet de que el dissabte últim es trasmeteren a provincies noticies d'haver ocorregut asvalots.

De Portugal

Madrid, 5.—Lisboa. Ha causat gran satisfacció la noticia rebuda al ministeri de la Guerra comunicant que'l primer grupu de transports conduint part d'un dels cossos de exèrcit que havíen d'enviar-se a França, a arribat sense novetat a son destí.

La manifestació organitzada pel partit socialista ha visitat als representants diplomátics dels paissos neutrals per a entregar-los una nota protestant contra les deportacions dels operaris belgues.

Una comissió de manifestants estigué a la Legació d'Espanya, éssent rebuda pel senyor López Muñoz.

Es concedeix gran importancia a la resolució que prengui el Govern d'Espanya respecte a la nota alemanya, per les conseqüencies que la paralització del comerç marítim espanyol podría portar a Portugal.

Les declaracions enèrgiques sobre la nota fetes pel comte de Romanones en el Parlament, produiren general satisfacció.

La premsa de Lisboa diu que la determinació austro-alemanya indica ben clarament el desitg que té Alemanya d'apressar la pau.

«El Imparcial»

Madrid, 5.—Rebutja les insinuacions dels periòdics germanòfils que presenten a «El Imparcial» com interessat en portar a Espanya a l'intervenció en la guerra i diu:

=Quins considerem intervencionisme que rebutgem patriòticament la nota alemanya, son calumniadors.

Som partidaris de la neutralitat que's defendeix així mateixa.

Els antipatriotes son els germanòfils que volen la sumissió incondicional al criteri alemany, quant el mateix canciller justifica la nota per l'extrema angustia de les circumstancies.

Des d'ahir la situació no ha canviat.

No s'han rebut noticies de nous incidents marítims.

Alemanya donarà explicacions sobre'l cas de Gijón.

El govern no ha acordat la resposta d'Espanya.

Mentre's ho fa, l'opinió confía en el govern.

Les Corts

SENAT

Madrid, 5.—Presideix el senyor García Prieto.

La Cambra está desanimada.

El PRESIDENT dedica sentides frasses a la memoria d'En Pío Gullón i proposa que consti en acta el sentiment de la Cambra per sa defunció.

Els senyors Domínguez Alfonso, Chinchilla i marqués d'Heredia en nom dels grupus parlamentaris a que perteneixen s'adhereixen a les paraules del president.

Per unanimitat s'acorda lo proposat per aquest.

El senyor RAHOLA lamenta que no s'hagués diferit la discussió del pressupost de Gracia i Justicia, puix el dissabte avisá que no podía acudir a la Cambra per estar indisposat.

El PRESIDENT diu que a la presidencia sols arribá l'avís de que'l senyor Rahola reproduía les esmenes que tenía presentades al Pressupost de Gracia i Justicia, però no s'indicá que tenía desitg de promoure debat sobre elles.

El senyor RAHOLA entén que constituèix una anomalía renovar la discussió del pressupost extraordinari, doncs va a resultar—diu—que tením tres pressupostos en un any: el vigent, el de reconstitució nacional i el de adaptació.

Demana al Govern que digui clarament si manté en els termes coneguts el pressupost de reconstitució i quin alcans pensa donar al d'adaptació.

El ministre de GRACIA I JUSTICIA declara que'l Govern no ha renunciat a que's dicuteixi el pressupost de reconstitució i el manté en son esperit primitiu.

Respecte al pressupost d'adaptació, diu que el Govern el creu necessari per a realitzar una obra d'armonía económica.

El senyor SANCHEZ DE TOCA estima que la qüestió plantejada es de preferencia en el ordre de discussió i que com la qüestió no té estat parlamentari, no pot discutir-se.

El senyor RAHOLA rectifica insistint en ses manifestacions.

El senyor SANCHEZ DE TOCA llegeix paragrafs del discurs que pronunciá darrerament el senyor Cambó en el Congrés, per a demostrar que ha acceptat la fórmula del senyor Alba.

El senyor GROIZARD aplaudèix la gestió del Govern.

El senyor ALLENDESALAZAR reconèix també que no hi ha qüestió de moment.

L'arquebisbe de TARRAGONA demana que s'aumenti la plantilla dels capellans de la marina de guerra.

El ministre de MARINA oferèix estudiar l'assumpte.

Després d'altres precs d'escàs interès, s'entra a l'ordre del día.

El senyor MARTINEZ ARAGON apova una proposició de llei demanant que la provincia d'Alava se divideixi en quatre districtes per a la elecció de diputats provincials.

(S'aixeca la sessió).

CONGRES

Madrid, 5.—S'obre la sessió a les 3'30, trobant-se al banc blau el ministre de la Governació.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Precs i preguntes.—El senyor BARCIA se ocupa dels temors de que Madrid es quedi sense llum aviat si no es reposen les existencies de carbó de la fábrica del gas.

Pregunta al Govern quines mides ha adoptat per a evitar que això passi.

El ministre de la GOVERNACIO diu que s'han adoptat les mides que poden adoptarse, puix el temor és fundat i així li ha comunicat el director de la fábrica del gas. Anuncía que s'está esperant un carregament de carbó dels Estats Units per a reposar les reserves. A més s'ha enviar un comissionat a Asturias per a veure si es pot forçar la producció en les mines de carbó de aquella regió.

Rectifiquen tots dos.

El senyor SOLANA reprodueix algunes proposicions de llei que presentá en l'anterior ilegislatura.

El marquès de CASTELLFORT s'ocupa del conflicte plantejat a les provincies de Levante per la impossibilitat d'exportar taronges i arrós, que són la seva principal riquesa.

Demana al Govern que gestioni facilitats per a l'exportació de tots dos productes.

El ministre de la GOVERNACIO així ho ofereix.

El senyor DOMINGO s'adhereix al prec del marquès de Castellfort, ja que el séu districte té també necessitat de exportar arrós.

El senyor LLAGARIA formula la mateixa adhesió.

Tots els diputats per districtes llevantins, que es troben a la Cambra, s'adhereixen al prec del marquès de Castellfort.

El ministre de la GOVERNACIO repeteix que'l Govern es preocua mólt d'aquesta qüestió i que fa quant li és possible per a facilitar el desenrotllo de la riquesa en aquestes provincies espanyoles.

El senyer GINER DE LOS RIOS reprodueix la proposició de llei del senyor Lerroux relativa a la supressió del descompte als empleats.

Després demana detalls sobre els avalots ocorreguts a Valencia.

El ministre de la GOVERNACIO repeteix lo que aquest matí ha manifestat als periodistes i afegeix que l'ordre ha degut quedar restablert perque després ha rebut noticia d'un acte que tristament l'afecta.

(Al·ludeix a l'enterro de la seva mare, el qual s'ha verificat amb gran concurrencia i sense ocórrer el menor incident.

El senyor MORERA advoca perquè es fomenti el bon parlar, puix és una mostra d'incultura el que passa en les ciutats populoses on a ciencia i paciencia de les autoritats es renega en públic davant de senyores i criatures.

El ministre de la GOVERNACIO reconeix que té raó el senyor Morera, i ofereix fer en aquest sentit tot el que estigui de la seva part.

Ordre del día.—Continúa discutint-se el dictamen novament redactat sobre el projecte d'auxilis a les noves industries i desenrotllament de les ja existents.

Es procedeix a la primera lectura d'algunes esmenes.

El senyor SEOANE apoia una a la base primera.

Pregunta si es deroga o no la llei de comunicacions en ço que afecta a les primes a la navegació.

El senyor ZORITA li contesta en nom de la comissió en forma que no satisfá al senyor Seoane.

Aquest rectifica i diu que amb la llei que's discuteix no resulta mólt protegida la marina mercant.

Es retirada la esmena.

El senyor SOLANA ne defensa un'altra.

El senyor RIU l'hi contesta en nom de la comissió.

Son acceptades dugues esmenes del senyor Ibarra i altres dugues del senyor La Cierva.

El senyor MAURA defensa un'altra esmena, pronunciant un discurs que resulta una impugnació del projecte.

No creu que l'administració espanyola tingui un orgue capàs de determinar quines industries están en condicions de mereixer la protecció del Estat.

El projecte—diu—tal com está resulta una verdadera rifa, en la que ningú sap quina bola va a ésser la favorescuda.

Els capitals en lloc de sentir estímul s'acobardirán.

Qui pensi establir una industria, temerà que no sigui la seva, sinó la del veí, la favorescuda per l'Estat.

El projecte es d'una impenetrable fosca.

Considera un absurde la protecció als salts d'aigua i als constructors de vaixells.

Afirma que'l projecte no pot tindre realitat práctica, i afegeix:

No vull dificultar la tasca del Govern; però salvo la meva responsabilitat per a quan la práctica demostri la poca eficacia de la llei, que no respòn a les necessitats.

Per als Governs que succeèixin a n'aquest els hi resultará una servidumbre, i Deu vulgui que no resulti un factor de desprestigi.

El ministre d'HISENDA li contesta dient: Crec que'l país, si'ns equivoquem, ens absoldrá en gracia a la intenció.

Creièm en la eficacia de la llei. En tots els països se tracten aquets problemes i Espanya no pot sustraure's a la necessitat d'abordarlos.

Acusa al senyor Maura d'estar influit per un pessimisme desconsolador, i l'hi diu:

Sa Senyoría podría aplicar per altres camins la seva activitat i colaborar útilment en la reconstrucció que'l país necessita.

El projecte no comprèn totes les industries, sinó exclussivament quatre grupos de industries que senyala la base primera.

Les industries que es senten perjudicades per les peticions d'auxili, serán altres. Les resolucions del ministre serán després jutjades pel Parlament.

Co crec que cap ministre senti desitj de fer mal a cap industria.

Després de la guerra necessitarém ampliar i reconstituir la marina mercants. Els astillers podrán construir vaixells per a la marina mercant estranjera, es veritat, però no busqém això, sino que construeixin vaixells per la nostra marina.

Si després aquets vaixells passen a mans del extranjer, els propietaris venedars tindrán que tornar la quantitat que per auxili hagin rebut de l'Estat.

El senyor CAANALE interrompeix, i el ministre d'HISENDA li diu: Permiteixi sa senyoría que no el consideri en aquets moments com escuder del senyor Maura. (Rialles).

Rahona l'orador per a justificar la protecció que es dispensará als salts d'aigüa i aludeix a la Memoria de l'enginyer senyor Urrutia, de que parlá La Cierva.

El senyor MAURA: La conec.

El ministre d'HISENDA: ¿Com negará allavors sa senyoría la conveniencia de posar a explotació els grans salts d'aigüa? Amb ell presentarém cara a la crisis del carbó donant a algunes indústries força hidroelèctica.

Jo no he tingut por que faltin medis en el pressupost per a auxiliar a l'industria; més tinc por de la falta d'iniciatives socials.

Mentres les ximeneies de les fábriques proclamen l'éxit de la llei, jo estaré tranquil i satisfet, malgrat d'haver incorregut en els errors que ha senyalat el senyor Maura. (Bé mólt bé).

El senyor MAURA insisteix en que la llei proposa coses que tots desitjém, però té por que'l camí emprés esterilitzi la bona intenció.

Considera que l'aprofitament dels salts de aigüa no nécessita protecció, sino les industries qual desenrotló seguirá naturalment a la explotació de la força hidro-eléctrica.

Creu que per a dotar a Espanya de bona marina mercant será el millir camí reformar les lleis actuals.

Insisteix en que convé determinar clarament les industries que serán protegides i no enganyar a les demés amb cap esperança.

Amb aquesta llei—diu—el govern endosa la seva autoritat i no se sab clarament a qui. Deixa el govern la seva autoritat en mans de no se sab quí.

D'aquí que digués jo que podía venir el desprestigi.

La protecció més eficàç a les industries ha de donarles en els mercats.

El ministre d'HISENDA: Les regions agrícoles principals s'han transformat a l'ampar de la força hidroelèctrica.

Defensa l'aussili a la construcció de vaixells, i diu:

L'explendor de la marina mercant depén de que naveguin en tots els mars nostres vapors servint a totes les economíes i que están abanderats en nostre país ens deixen una ganancia certa.

Tal vegada sigui un xic vaga la classificació d'industries, però necessitem flexibilitat i crec que no surtirán tantes iniciatives per a fer un crèdit insuficient, però si així fos, el poder públic actuaría fixant el preferent.

El projecte de reforma militar atendeix a les industries militars i parla d'atendre a les civils que són transformables en ces de guerra per a atendre a la defensa nacional.

Em presto a acceptar majors garanties que proposi la junta protectora de la industria nacional. Vingui una esmena establint-la i la acceptaré.

La responsabilitat sols pot ésser del govern i particularment del ministre d'Hisenda. Indiqui sa senyoría la garantia que vulgui i la acceptaré.

El senyor MAURA: En aquests moments és més necessari determinar concretament quines industries han de protegir-se.

Amb aquest projecte el parlament abdica avui de la facultat de fixar això clarament. Els Governs després sols veurán soroll i lluita d'interessos entre regions i entre industries però el problema renunciem a resoldre'l avui de pla.

(Segueix la sessió).

La qüestió internacional.-Consultes als quefes de minories

Madrid, 5.—El comte de Romanones passá la tarda en el despatx de ministres del Congrés, aon, tal com várem anunciar, ha celebrat conferencies amb diversos amics polítics.

Per la tarda donárem ja compte de la conferencia que havía celebrat amb el senyor Maura.

Don Melquiades Alvarez estigué més d'una hora parlant amb el comte.

Al sortir del despatx, intentá el senyor Alvarez, evitar l'encontre amb els periodistes, marxant per una altra porta, però el vegerem en el passadís central.

A nostres preguntes contestá que l'havía cridat el comte de Romanones per a enterarlo d'assumptes relacionats amb la qüestió internacional i m'anticipá a anunciar-li que no creia convenient el tancament del Parlament per a que'l Govern no perdés el contacte amb el país. Vaig dir que encara que anés celebrant una sessió setmanal deurien funcionar les Cambres.

Després el president del Consell conferenciá amb el senyor Senantes.

Aquest ens digué després que havíen parlat de la qüestió internacional i que rés podía dir.

Després entrá el senyor Cambó en el despatx on estigué llarga estona conferenciant amb el quefe del govern.

Al sortir ens digué:

Ja compendrán que rés puc dir, per que el president es el depositari dels secrets.

També entrá el senyor Giner de los Ríos, qui al sortir parlá llargament amb els periodistas. Ens digué que havía aconsellat al comte de Romanones que no devíen tancarse les Corts, perque, de fer-se, la única comunicació que tindría amb el país sería la Prempsa i, com part d'aquesta es germanòfila i ha fet campanya contra ell, la única defensa que té aquest Govern es el Parlament, quina clausura sería justificada si's procedís a la formació d'un Govern nacional, amb representants de tots els partits. Però no és necessari això, perque l'acutal Govern actúa amb el consentiment de tots.

La contestació d'Espanya a la nota d'Alemanya, deu estar en armonía amb les inspiracions que de fora's rebin.

El problema més greu sería si l'Amèrica espanyola s'adherèix a la nota del president Wilson. Llavors tindríem que anar amb ella; però sembla dubtós, per la campanya que En Wilson ha fet en aquelles Repúbliques.

Están latents els atropells dels norteamericans a Mèxic i la República Dominicana, quin president está près i el país ocupat.

Hi ha además els excesos comesos a Panamá. En canvi Xile es quasi una colonia alemanya i potser aquesta pesi sobre les demés.

Si no es va a l'unison amb Wilson no hi haurá presió per a Espanya.

També vaig dir al comte de Romanones que el país no está tant mort com alguns suposen i, si ocorregués un torpil·lejament, després un altre i després un altre, segurament surgiríen protestes i el Govern podría pro e lir amb tibiessa, perque perdría l'esperança que tots tenim en ell posada i no li regateigem nostre apo.

El Govern té ja la confirmació del discurs d'en Wilson i les frasses que va proñunciar.

LA GUERRA

El comerç francés

París, 5.—Les estadístiques del comerç de Argelia en 1916 contenen un total d'importació de 532 millions de francs i d'exportació 635 millions.

Les importacions han augmentat en 65 millions en comparació amb l'any 1915 i de 251 millions còntra 1914, essent les exportacions superiors en 92 a les importacions.

Alemanya i els Estats Units

París, 5.—Telegrafíen de Berna que'ls periòdics alemanys arribats a Berna, permeteixen adivinar lo mólt que l'actitut dels Estats Units preocupa a l'opinió pública i els centres oficials alemanys.

Qué fará América? Això es lo que es pregunta un. Malgrat estar tranquila en aparencia, s'endevina aquí i allí el temor dels cércols interessats.

La «Gaceta de Frankfurt» estima que l'actitut dels deutrals a Europa será determinada en gran escala segons l'actitut que adoptin els Estats Units.

El «Local Anzeiger» del dia 2 de febrer diu: «Sens dubte no ens sería indiferent que la darrera gran potencia neutral del món es posés al costat dels nostres enemics i que un President de la pau eterna, fundada sobre el lliure desenrotllo de tots els pobles es juntés a la coalició que ha jurat la pèrdua d'Alemanya.

Comuniquen de Rotterdam amb fetxa 4 de febrer que la noticia de la ruptura de relacions diplomátiques entre els Estats Units i Alemanya es considerada com de greus conseqüencies per a Alemanya, posat que des de l'acollida de la nota alemanya sobre el bloqueig, l'opinió s'havía pronunciat en favor d'una política conforme a la de la gran nació neutral d'América.

Ahir escrivía encara el «Waderlac» que'ls neutrals havíen posat els séus ulls sobre'ls Estats Units i que si el President Wilson decidía la intervenció de la República Americana en una guerra contra Alemanya, no es sospitaríen els motius que l'haguessin inspirat.

El «Maas Bode» diu: «Alemanya no escolta la veu de la justicia».

La premsa holandesa estima que el desplaçament lleuger de la línia del bloqueig no és suficient per a calmar la emoció general.

Visita regia

Londres, 5.—El rei, la reina i la primcesa María, visitaren el lloc de la recent explosió prop de Londres i després els ferits que's troben a l'Hospital. El rei i la reina passaren algún temps parlant amb ells.

L'empréstit anglés

Londres, 5.—Les sotscripcions al últim empréstit anglés son les segúents:

Remner and Company, 1.530.000; National Deposit Freiendly Society, 900.000; Macbeth and Company, 500.000; Glanville Enthoven and Company, 250.000; Lord Leith of Fivie, 240.000; Bolsover Colliery Company, 230.000; Debenhams Limited and Mashall and Snolgrove, 225.000; Boilermarke Society, 200.000; Blackburn Thilantropic Assurance Company, 142.000; Major Elive Wilson, 130.000; Mr. Leonard Oecarthy, 125.000, i Gray and Company Hartlepoak, 100.000 lliures esterlines.

L'actitut de Nord-Amèrica

Londres, 5.—El «Times» comentant la situació d'Amèrica, diu que'l desig del president Wilson d'evitar la guerra és compartit per tots. Si Alemanya no abandona la campanya submarina, será segura l'intervenció armada d'Amèrica. No aném a discutir ara aquest aconteixement o llurs probables efectes en l'actual lluita. Aquest fet deu concentrar tota nostra atenció a causa de lo tivantés de les relacions diplomátiques entre Berlín i els Estats Units.

El corresponsal del «Times» de Washington, diu que'ls periódics del matí i de la tarde en el sudoest i en el nord d'Amèrica, elogíen l'actitut del president i prometen l'apoi sólid a la nació.

Els periódics alemanys demostren llur sentiment pel pas donat pel president Wilson, i nombrosos germanic-americans revelen en nombroses entrevistes el mateix sentiment. Han sigut preses tota mena de mides per a en cas d'una declaració de guerra, detindre a tots els agents i espies alemanys.

La major ansietat amb referencia a les conseqüencies que pot aportar la nova campanya submarina, existeix en els paissos neutrals, especialment a Suissa i Holanda. La causa d'existir aquesta inquietut és deguda a la concentració de forces alemanyas en el front de l'oest.

La «Staatszeitung» diu que'l president en el séu discurs parlá per a tota la nació; el periódic continua dient que tot américá está disposat a sacrificar-se pels interessos de la patria. En l'hora present ja no pot haver-hi cap divisió de sentiments i opinions, i solament pot haver-hi una leialtat dels Estats Units d'Amèrica.

De la ruptura germano-americá

Atenes, 5.—Telegrafíen que ha sigut enorme la impresió causada per la ruptura entre els Estats Units i Alemanya.

Els círcols oficials apenes poden ocultar la seva consternació.

El Rei cridá a Lambros, cel·lebrant amb éll una extensa conferencia.

En els carrers són arrebatades pel públic les edicions dels periòdics que anuncíen aquesta noticia.

La decisió del President Wilson és calificada com una terrible derrota moral per a les Potencies centrals i com preludi de son pròxim desastre militar i econòmic.

L'actitut del Brasil

Londres, 5.—Un telegrama de Rio Janeiro diu que segons informes rebuts se confirma que'l govern del Brasil está convençut de que ha arribat el moment d'abandonar l'actitut de imparcial espectador en l'actual conflicte.

Actualment s'está redactant una nota protestant contra les mides alemanyes, pel president de la República i el ministre de l'Exterior.

Cap altre acció per part d'algún Estat neutral es coneguda fins ara.

Moviment en Washington

Londres, 5.—De Washington comuniquen que'ls embaixadors i cònsols dels Estats Units als paísos aliats han rebut ordre de acabar en les seves gestions respecte als interesos alemanys.

Mr. Gerard ja ha rebut l'ordre de tornar al séu país.

El «Times» del diumenge en el séu article de fondo diu que Mr. Wilson feu tots els possibles per a que'l séu país no's vegés complicat en la guerra, però el quefe d'un poble no pot consentir que s'atenti contra els séus ciutadans i els séus drets.

Els alemanys sabíen mólt vé que havent fracasat el sèu plan de separar als aliats per medi de la seva maniobra de pau, la victoria era imposible i per a sostenir el prestigi nacional recorreren a un acte desesperat.

S'han extranyat de la simpatía de tot el món civilitzat i és d'esperar que Alemanya i els séus aliats no tardarán en donar-se compte on els ha conduit la política dels séus governs.

La actitut dels Estats Units

Carnarvon, 5.—El President Wilson ha respost enèrgicament a la provocació alemanya.

El comte de Bernstorff va fer gigantescos esforços per a evitar que es trenquin les relacions diplomátiques entre ambdós paissos. En l'últim moment oferí concessions, però Mr. Lensing, ministre de l'Exterior, va rehusar rebre'l.

Amb gran entussiasme fou acollit el missatge de Wilson pel Congrés i els darrers cablegrames demostren que la immeasa majoría del poble está al costat del president Wilson.

No hi ha indicis de que'ls Estats Units preparin una acció concentrada de tots els neutrals, però aqueixa iniciativa no és excluida.

El corresponsal del «Times» a Nova Iork comunica el dia 3 de febrer que per més que el públic estaba preparat, el ráqid desenllás de la crissi per la ruptura de les relacions causá gran sensació.

No obstant la gran ansietat, es demostrá ben alt l'esperit dels americans que vitorejaren al president Wilson, quin nom és pronunciat amb entussiasme.

La opinió general és que la guerra és inevitable.

Es té plena confiança en el president Wilson i qualsevol mida que aqueix adopti comptará amb l'apoi del poble.

Sembla segur que si les versions oficials confirmen els informes de la premsa referents al «Lousitonio», el President es dirigirá el dilluns al Congrés, aon pronunciará altre discurs.

Es mólt probable que anunciará les condicions que requerirán la adopció de medis de guerra.

S'ha anunciat que Mr. Gerard ha rebut instruccions per a exigir d'Alemanya que siguin immediatament llibertats els americans fets presoners pels creuers auxiliars alemanys i que actualment es troven internats a Alemanya.

Immediatament després de son regrés de la Casa Blanca, Mr. Wilson cel·lebrá conferencies amb els ministres de Marina i de la Guerra.

Altre informe de Washington diu que al Congrés ha sigut presentada una esmena per a votar una llei que autoritzi la emissió de bonos del Tresor sense interès, pel valor de 100 millions de dollars per a completar la preparació naval i militar.

Obeint a la urgent demanda de la Administració el Comitè judicial del senat estudiará en una sessió especial les mides proses per a protegir als Estats Units contra eventuals conspiracions que's poguessin produir a conseqüencia de la ruptura de les relacions diplomátiques.

El senador Hoodge i quasi tots els principals quefes d'ambdós partits, han expresat sa aprobació al president Wilson.

El comte Benstorff rebé la comunicació de la ruptura amb serenitat, dient que comprenía que no quedava altre remei als Estats Units.

No es nota cap activitat en la Embaixada. Alguns agregats están fent sos preparatius de viatge.

En menys d'una hora, després de saber-se la noticia de la ruptura, els Bancs i les cases de comerç havíen engalanat llurs casses amb banderes americanes.

Un telegrama de Filadelfia comunica que la guardia naval insular ha sigut posada en estat de guerra.

L'accés a les obres militars queda prohibit al públic.

En les entrades dels departaments d'Estat han sigut triplicades les guardes. Guardians especials vigilen els astillers i els vaixells.

Informen de Washington que s'ha ordenat que per a la guardia naval sols es deu admitir a ciutadans dels Estats Units.

En les estacions s'ha augmentat el personal de vigilancia.

Un telegrama de Boston del día 3 anuncia que'l vaixell nord-americá «Marshal» seqüestrá al vaixell alemany «Kronprinzessin Cècilia».

De Panamá, segons un cable del día 3, quatre vaixells de la Hamburg America Linie han sigut seqüestrats per les autoritats en el port de Cristóbal.

La flota dels Estats Units ha sigut mobilitzada i els llocs de bateríes ocupats per sos servidors a tota eventualitat.

Conferencia diplomàtica

Washington, 5.—Una nota oficial del Departament d'Estat diu que Mr. Gerard há sortit de Berlin.

Els ministres dels paisos neutrals varen conferenciar al íntim amb el secretari d'Estat nord-americà Mr. Lansing.

L'actitut dels Estats Units

Nova York, 5.—El Govern nord-americà ha encarregat als séus representants als paisos neutra's que notifiquin a's governs prop dels están acreditats que en presencia del propòsit d'Alemanya de renovar la guerra submarina els Estats Units no poden seguir altra conducta que la indicada en la nota de 18 de abril de 1916, relativa al cas del «Sussex». En sa conseqüencia, els Estats Units han cridat al séu embaixador a Berlín i han entregat els passaports a l'embaixador alemany.

Si Alemanya porta a execució els séus propòsits, el president Wilson demanará al Congrés autorització per a emplear la força nacional amb l'objecte de protegir als americans.

Creu el president que això será treballar per la pau del món, si les potencies neutrals poden adoptar una linia de conducta análoga.

El Govern nord-americà invita als séus representants a dir quina acullida ha rebut la present proposició i quines proposicions han estat fetes com a resposta.

Els alemanys als Estats Units

Washington, 5.—Les tripulacions dels vaixells alemanys internats als ports de Filipines han intentat destruir les máquines. Les del «Kromprinzes in Cecile» presenten desperfectes d'importancia. S'han adoptat severes mides.

A les oficines de von Gel, successor de von Papen, la policía s'ha incautat d'una llista de 10.000 agent alemanys, d'ells 5.000 a Nova York.

Comunicats oficials

DE FRANÇA I BELGICA

Comunicat francés de les tres de la tarda

París, 5.—«Al S. del Soma hem rebutjat un cop de má enemic dirigit ahir vespre contra les nostres trinxeres de la regió de Barleux. L'enemic ha sofert pérdues sensibles i ha deixat en el nostre poder a'guns presoners.

Aquesta nit hem executat, amb bon resultat i sense cap pérdua, algunes incursions a les línies enemigues, especialment al sector de Chambrettes, al N. O, de Pont-au-Mousson i a l'Alsacia. Los nostres patrulles de reconeixement han tornat amb material i alguns presoners, entre ells un oficial.

Nit tranquila en el restant del front.

Aviació.—Les nostres esquadretes de bombeig han tirat bombes al camp d'aviació de Colmar, a les fábriques militars de Bombach i a les estacions de Channy, Hamet i Appilly. En els edificis d'aquesta última estació s'ha constatat un incendi.»

Comunicat oficial de les onze de la nit

Paris, 5.=Durant el día regnà relativa calma.

Un atac de sorpresa dirigit contra les trinxeres alemanyes del Reichackerkopf (OE. de Munter) ens permeté fer 16 presoners i apoderar-nos d'una ametralladora.

D'ANGLATERRA

Londres, 5.—L'enemic atac ahir per la nit al front del Soma, nostres posicions prop de Rencourt, éssent rebutjat i guardant nosaltres nostres posicions.

A l'E. de Le Transley, avençarem un poc nostra linia.

L'última nit emprenguerem varies operacions al front del Soma al N. de l'Ancre, donant com resultat l'avans de nostra linia a l'E. de Beaucourt en unes 500 iardes i en una longitut de tres quarts de milla. En aquestes operacions ferem presoners a més de 400 soldats i ens apoderarem de sis ametralladores.

Durant el día, l'enemic emprengué dos contra-atacs éssent rebutjats i sofrint series pérdues. Les nostres són insignificants.

L'enemic feu explotar una mina a l'E. de Vimy, causant insignificants desperfectes.

Penetrarem a les trinxeres enemigues durant la nit al S.E. de Souchez, i ferem presoners 24 soldats i ens apoderarem d'una ametralladora.

També foren destruides una altra ametralladora, un llençamines i part de les trinxeres enemigues.

Durant la tarde emprenguerem un altre prop de Kemes fent presoners i destruint un altre llençamines i part de les trinxeres.

Durant el día regná activitat d'artillería per ambdues parts al N. del Soma i aprop de Beaumont-Hamel.

D'ITALIA

Coltano, 5.—Al front del Trentí accions de artillería.

Al front dels monts Julianos, l'enemic continuá ahir bombardejant nostres posicions al Carso, des del punt 104 fins Bisort.

Nostres bateries contestaren enèrgicament al foc de l'enemic, ocasionant alguns incendis al N. de Duino.

DE RUSSIA

Petrogrograd, 5.—En la regió de Linden al noroest de Friedrichstag, várem rebutjar un atac alemany.

Front rumá.—Hi hagué topaments entre contingents de regoneixement i duels d'artillería.

Les operacions a la Mesopotamia

El ministre de la Guerra anuncía que en la nit del divendres la cavallería anglesa arribá a un punt vora del Tigris, a 20 milles a l'oest de Kut-el-Anara.

Nostres baterías canonejaren les embarcacions turques.

El dissabte, nostres tropes prengueren per asalt tres línies successives de trinxeres enemigues en un front de 650 yardes per 400 de profonditat, en la confluencia de l'Hay amb el Tigris.

Consolidem les noves posicions apesar de quatre contra-atacs enemics.

Els turcs sofriren serioses pérdues.

Els anglesos dominen ara una línia d'alguns centenars d'yerdes a la desembocadura de l'Hai, front a Kut-el-Anara.

Diversions públiques

Teatres

TEATRE CATALÁ ROMEA Companyia RICARD PUGA.—Avui, a dos quarts de déu, Abonament de l'«Academia Calaçancia». LAS FLORES i COSAS DE COMICOS.

TEATRE TIVOLI

Avui, dimars, a les cinc. Entrada, 30 céntims. Primer, «Molinos de viento». Segón, «Poca pena». Nit, a un quarts de déu, la opereta en tres actes, «El conde de Luxemburgo». Entrada, 60 céntims.

GRAN TEATRE ESPANYOL Companyia

ELENA JORDI

Avui, nit, a dos quartsde déu, i tots els dies: EL CAMI DE LA VIRTUD i el gran èxit de rialla MANIOBRES D'AMOR. Sugestius deshabills. Es despatxa a comptaduria.

TEATRE APOL

Avui, dimars, a un quart de déu, programa escullit, 2 obres, 2. El popularíssim drama en 2 actes.

Amor de madre

i el nou drama históric en 5 actes

Amor maldito o la hermana Misericordia

Demà, «Amor maldito» i «La expulsión de los jesuitas». Dijous Benefici GUILLEMANY. El drama «Zazà», el duet «Berge-Sorel» i estrena del drama en un acte, «La ley de Dios».

Teatre Poliorama

Companyia LARRA-LOPEZ ALONSO

Avui, tarda, «La señorita de Trévelez». Nit, «La Concha».

Gran Cassino del Parc de Barcelona

Elegant Cafè Restaurant. Cuberts a cinc pessetes i servei a la gran carta.—Totes les nits: SOIREE DANÇANT i Amenes VETLLADES.

Gransaló cine Doré

Avui, dimars, tarda i nit, grandioses sessions de cine i varietés, el programa més important i atractiu de Barcelona, en el que figuren

5 colossals atraccions, 5

que son cinc notabilitats com poc veu-res:

LOS OLIVELDAS

Notabilíssims acobrates saltadors.

LOLITA GIL

aplaudidíssima en totes les sessions.

POMPOE Y THEDY

Extraordinaris clowns parodistes i musicals, els reis de la rissa.

TRIO QUINCI

Notables malabaristes serio-còmics d'èxit extraordinari, ovacionats tots els dies.

QUINCI el rei dels excéntrics.

Ovacions a granel a la notable cançonetista, la qual amb sa qurta actuació ha conseguit ésser la predilecta del distingit públic que concorre aquest local

PILAR ALFONSO

amb son repertori nou, de sa creació i de éxit verdader i franc.

PILAR ALFONSO travallarà a les set de la tarda i a les dotze de la nit.

Es despatxen localitats numerades, sens augment de preu, per a tota la setmana, a les mateixes taquilles del cine, des de les onze del matí

Demà, dimecres. ¡L'aconteixement dels aconteixements? Programa monstruós en el que en lloc de les

¡5 GRANDIOSES ATRACCIONS, 5!

qu'actuan en aquest local se estrenarà la magistral producció, última creació de la eminent FRANCESCA BERTINI,

FEDORA

qual proiecció serà acompanyada per l'orquesta d'aquest saló per donà el realç bue es mereix aquesta pelúcula, gloria de l'art cinematogràfic.

Aquesta Empresa, amb el fi de demostrà a sa distingida concorrensia que tan asiduament concorre a aquest local, son més sincer agraïment, ha acordat, a pesar dels grans gastos que representa tan gran espectacle, no cambiar els preus, regint per lo tan els de costum, o siga: Cadires numerades, 1. Preferencia, o'60 General, o'30

Music-Halls

Eden Concert Assalt 12. Telèfon 3332

—Propietari: En FRANCESC BUXO—

Avui, dilluns, comiat de les notables artistes

LIANE LIAGORA

excèntrica italiana i

STELLA MARGARITA

fenòmen vocal, única artista en son genre, en el music-hall espanyol.

Tots els dies, de set a dos quarts de dèu

Aperitif-Diner-Tango

Totes les nits, després de l'espectacle,

SOUPERS - TABARIN

Societat Patria Chica

Barbará. 16. bis Tarda nit grans concerts

FOLIES BERGERE Telèfon 3.929. Music-hall Parisien.

Extraordinari programa de varietès, compost per 60 artistes noves a Barcelona. Gran èxit de la parella de balls internacionals i mundans,

Les Harry

Concert. Aperitif, a les set, A pres minuit souper tango.

Music-Hall POMPEIA Temple de la Alegria. Telèfon, 2458.—Tots els dies, grans programes. Varietès i LOS JUAN JOSE Entrada lliure. Butaques gratis.

MONTE CARLO Assalt, 26. Telèfon 4.317

Tots els dies, tarda i nit, grans Concerts per 60 hermoses artistes, Gran éxit de

Victoria Orellana

Gran Imperi Ronda Sant Pau 34. i 36. Telèfon, 4584.

ELEGANCIA - ALEGRIA - XIC

Tots els dies, tarda i nit, grans concerts per

50 HERMOSES ARTISTES. 50

Entrada lliure Souper tango apres minuit

NOVELTY Gran Music-hall prop del teatre Cómic

Tots els dies, varietès, concert per 35 hermoses artistes i

DIVERTIDES SARÇUELES

Moulin Rouge Vila Vilà, 93 i 95 Telèfon, 4.348

Tots els dies, tarda i nit, grans concerts

Entrada lliure Butaques gratis

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 104, davan: Teatre Comtal
¡¡Grans Concerts tots els dies tarda i nit, per a naimportant «Companyía de Varietés».

Gran Café Català

SOCIETAT CABO PALOS, Rambla Santa Mónica, 6. Demà, dijous, primer de Febrer, Gran Ball Màscaras. Saló ricament adornat. Batalla de serpentina i confetti.

LA JUNTA.

Gran Cafè de Novetats Societat Anònima Comercial. GRAN SALA DE BILLARS. Telèfon, 108.

Alcaçar Espanyol	Unió, 7 Grans concerts
La Bona Sombra	Ginjol, 3. Grans Concerts.
La Gran Peña	Sant Pau, 83. Grans Concerts
Madrid-Concert	Marquès del Duero, 100. Grans Concerts.
Music-Hall SEVILLA	Marqués Duero, 72 Grans Concerts
Cafè HAHE	Carrer Ample, 17. Gran balls, tarda i nit.
Societat PAPITU	Marqués del Duero, 116. Grans balls, tarda i nit.
Restaurant EXCELSIOR	Rbla del Centre 34 Balls Japonesos..
Bosque PALERMO	Balmes, cantonada Aragó Balls i concerts, tarda i nit
Ideal Room	Assal. 10, Salón Rojo.
Gran Taberin MORITZ	Sepúlveda, 183. Grans ball, tarda i nit
MARUXA	Unió, 12. Saló Tango.
Cafè AUSTRALIA	Ronda Sant Antoni Billars Gratuits
LA Cibeles	Mendizábal, 11, Grans Concerts i Balls, tarda i nit.
APOLO	Marquès del Duero, 57. Grans Balls, tarda i nit.
La BOMBILLA	Sant Pau, 75. Grans Balls, tarda i nit.
La Suerte Loca	Estrella, 2. Grans Concerts i Balls, tarda i nit

Varies

FRONTO COMTAL

Avui, tarda, a les quatre.

Rojos: SARZAMENDI i VERGARA.

Blaus: IRIGOYEN i LARRINAGA.

Nit, a un quart d'oze.

Rojos: GABRIEL i ERDOZA.

Blaus: ECHEVERRIA i MARTIN.

Arxius, Museus i Biblioteques

ARXIUS:

Episcopal: Palau Episcopal.

Municipal.—Obert de les dèu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

De la Catedral: Plaçá de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comptes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

De l'Universitat: Edifici de l'Universitat.

BIBLIOTEQUES:

Biblioteca de Catalunya. (Institut de Estudis Catalans).—Palau de la Generalitat, oberta de deu a una del matí i de cinc a vuit de la tarde.

Del Seminari Conciliar.—Oberta de les deu del matí a la una de la tarde: Universitat, 2.

De l'Academia Provincial de Belles Arts (especial d'Art).—Oberta de les onze del matí a la una de la tarde, Segón pis de la casa Llotja.

Academia de Ciencies i Arts.—Oberta de les tres a les sis de la tarde. Rambla dels Estudis, 9.

Dels Museus Artistics (especial d'Art).—Oberta de les deu del matí a la una de la tarde. Museu Arqueológic. Palau Reial del Parc.

De l'Escola de Belles Arts (especial d'Art).—Oberta de les set a les nou del vespre. Per als alumnes: Segón pis de la casa Llotja.

De l'Hospital Clinic.—Oberta de nou a una.

De l'Escola d'Arquitectura: Segón pis de l'Universitat.

MUSEUS:

Artistic i Arqueològic de Barcelona.—Obert de les nou del matí a la una de la tarda i de les tres fins a posta de sol. Palau Reial del Parc.

Provincial Arqueològic.—Obert de les onze del matí a la una de la tarda Capella de Santa Agueda, Plaça del Rei.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura. Segón pis de l'Universitat.

D'Historia Natural «Martorell»: Al passeig de les Magnolies del Parc.

Especial de Mineralogia. Petrografia, Paleontologia i Conquiliologia, de la Societat de Ciencies naturals «Club Muntanyenc», Primcesa, 14 primer. —Obert de 11 a 13 i de 17 a 23.

D'Historia Natural de la Academia de Ciencies i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

D'Historia Natural de l'Universitat: Edifici de l'Universitat.

Gotes Mares sulfuroses de Bar

Excelent medicació sulfurosa per als herpes, llagues, engines, escròfules, bronquitis i demés enfermetats per a les que estiguí indicat l'ús del sofre o de les aigües minerals sulfuroses. Poden usar-se les *Gotes Mares Sulfuroses de Bar*, amb la beguda, banys, gargarismes, pulveritzacions, etc.

Demani's en totes les farmacies
Preu del frasc: 3 pessetes

Les injeccions, els lavatjes, el sándal i arheol solen retraçar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-los torne el flux, i en general, sols entretener la cura. Amb les especialitats *PARADELL* en pocs dies se logra la cura complerta.

FARMACIA PARADELL Comte de l'Assalt, 23 : BARCELONA :

CICLES **SUN.**

SANROMA

Els més sòlids i lleugers

Telefon 1445
Balmes 62
BARCELONA

Bodes i bateigs

Per a comprar bosses i capses amb gust econòmia, visiteu l'antiga fàbrica de capses carrer Sant Pau, 38

PIANOS i HARMONIUMS de lloguer, des de 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 73, entressol, primera

Ebanisteria 'GIRALT'

CASA FUNDADA EN 1880

Gran assortit de mobles de tots istils
Dibuixos originals i exclussius de la casa

Projectes i presupostos de moblatge i decoració de habitacions absolutament
GRATIS

Unica casa que garantitza els seus mobles, per temps indefinit

EXPOSICIO i DESPATX: Canuda, 16

TELEFON 1278

ESQUELES MORTUORIES

Se n'admeten en aquesta impremta, fins a les dues de la matinada

Aparells parlants

discs i rollos musicals
COMPRA, CANVI I LLOGUER
NEW-PHONO-Ample, 35, Barcelona
Sucursal Plaça Trilla, núm. 4, Gracia

Preus de suscripció:

Barcelona el mes	1'00 Ptes.
Espanya trimestre	4'50 »
Estranger	9 »

El : Poble : Català

Diari Federal Nacionalista Republicà

Butlletí de suscripció

Don ____________________________

de ______________ *carrer* ______________ *núm.* ____

se suscriu per un trimestre començant e dia ____ *de* __________

de 1916

FIRMA

____

NOTA: Per a suscriure's enviar el present butlletí a l'Administració d'EL POBLE CATALÁ, acompanyant l'import de la suscripció en lliurança de fàcil cobrament

Unión Empresarios de Pompas Fúnebres (S. A.) **Servei municipalisat**

En virtut de la vigencia del règim municipal relacionat amb els serveis de Pompes Fúnebres, aquesta Empresa posa en coneixement del públic que per la prestació de dits serveis té establerts la seva Central, Oficines, Sucursals i Estafetes en els següents punts:

Consell d'Administració i Direcció: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 3916. — Oficines: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 1480

Fábrica i Tallers, carrer Campo Sagrado, núm. 24 -- Telèfon, 2.691

Districte 1. Sucursal Santa Barbara, núm. 13	Telèfon, núm. 1.855
Districte 1. Estafeta, Wad-Ras, núm. 236	Telèfon, núm. 8.238
Districte 2. Sucursal, Alta S. Pere, núm. 78	Telèfon, núm. 1.767
Districte 3. Sucursal, Palla, núm. 8	Telèfon, núm. 949
Districte 4. Sucursal, Aragó, núm. 301	Telèfon, núm. 2.643
Districte 5. Sucursal, Sant Pau, núm. 72	Telèfon, núm. 1.917
Districte 6. Sucursal, aribau, núm. 31	Telèfon, núm. 2.490
Districte 7. Sucursal, Canonge Pibernat	Telèfon, núm. 6.101
Districte 7. Estafeta, Campo Sagrado, núm. 56	Telèfon, núm. 3.40)
Districte 8. Sucursal, Torrent de la Olla; 133	Telèfon, núm. 7.757
Districte 8. Estafeta, Zaragoza; núm. 119 bis	Telèfon, núm. 7.809
Districte 9. Sucursal, Sant Andreu, núm. 201	Telèfon, núm. 8.265
Districte 9. Estafeta, Major, núm. 27 (Horta)	Telèfon, núm. 8.099
Districte 10. Sucursal; Clot; núm. 50	Telèfon, núm. 8.231

En tots els prerrelacionats locals, será el servei permanent, devent dirigir-se a qualsevol d'ells, bé personal o telefónicament, els avisos de defuncions, per a la immediata prestació del servei. Al mateix temps, prega la Empresa concessionaria, se dirigeixi a ses oficines qualsevol reclamació a que pugui donar lloc en sa implantació i desenrotllo el nou régim municipal establert, puix així será deguda i immediatatament atesa i subsanada qualsevol deficencia. A l'efecte te establertes oficines especials en la Plaça Santa Agna, 24, primer telèfon 3916. NOTA: Tot ciudadà te dret, mijansant certificat de pobreça extés pel Sr. Alcalde de Barri, a un enterro dels nomenats de Beneficencia Municipal, completament gratuit. ALTRA: Aixís mateix pot optar per un enterro dels nomenats económics, compost de bagul, blanc o negre, cotxe fúnebre, despatx parroquia, jutjat, verificació i una berlina de quatre asientos d'acompanyament, per la cantitat total de 20 pessetes els párvuls i 25 pessetes els adultes.